

# دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

دیوان دانشی

<b>SÜLEYMANİYE G. KÜTÜPHANESİ</b>	
Kısmı . <i>Es'ad Ef.</i>	
Yerl Kayıt No.	
Eski Kayıt No.	<i>2635</i>
Tasnif No.	



لشکر محنت هجوم آید دل ناشاریمه کردش چرخ فلک قصد ایلدی بر بادیمه  
 پنجه صالدی شیر غم جان الم معتادیمه مایه بخش اولدی حواری آه آتش زادیمه  
 جوش سیلاب ستم ویردی خلیل نیاریمه اولشم محصور غم یوق بر کلور امدادیمه  
 بلغم روزازل غمی یا زلمش ادمه آه برکز واقفا اولسم حکمت ایجا دیمه  
 کیمسه معبار اولدی قلب خراب آبادیمه یاس پیدر پی شتاب ایلر مبارک بادیمه

کیمسه دن امید واستمداد کلن یادیمه  
 ای بنم فریاد رس سر بر تیش فریادیمه

ذات پاک کدر جهانی هیچدن وار ایلین خاکه تمکین بخش اولوب افلاکی دوار ایلین  
 اصل واحد دن بود کلو فرعی اظهار ایلین برکونشدن بوجه ذراتی بدیدار ایلین  
 اصلی محبوب ایلوب فرعی نمودار ایلین ذره بی نابرقار مهرانوار ایلین  
 قلب اهل عشقی کوهر ریز اسرار ایلین قطره بی بر نطقله دریای ذخار ایلین  
 دهر دن جان و دل تا بویله بیزار ایلین خلقدن نومید ایدوب درد ایلله ناچار

کیمسه دن واستمداد یادیمه  
 ای بنم تیش فریادیمه

قلبی بریشمی احسان کله مسرور ایلیم بر نظرله او یله بیک ویرانه معجور ایلیم

فیض کله نزدیک ایدوب اغیار دن دور سینه می خرنکله برکاشانه سور ایلیم  
 عفو ایدوب عصیان می لطف کله منظور ایلیم چشم نابینای جان زاری پر نور ایلیم  
 کرچه لو بقدر بنی بورتبه مجبور ایلیم خاطر اندیشه فوقله مکسور ایلیم  
 طالعیم بویله سیاه و بختی شور ایلیم عادت کدر لیک مایوسانی مسرور ایلیم

کیمسه دن امید واستمداد کلن یادیمه  
 ای بنم فریاد رس سر بر تیش فریادیمه

خاک تا افلاک مقهور جلول عزتک سر سیر املوک مجبور کمال قدرتک  
 بحر بر قطره آب زلول رحمتک ماه تاماهی پذیرای ملول حسرتک  
 ذره ذره جمله اشیا بی مجال فرقک موبهوب شاهد روشن مقال وحدتک  
 خلق بر نشنه یله جوای وصال خضرتک دهری طوتمش شوق بزم بنیز وال قوتک  
 کرچه دوشم زین کبی خاکه خیال و صلتک لیک مامول ایلر مسندن نوال رأفتک

کیمسه دن استمداد یادیمه  
 ای بنم تیش فریادیمه

سندن اقرب یوق بکا بالله ایمانم بودر بندن بعد یوق سکا بی شبهه اذعانم بودر  
 بولدم مقصود می محصول وجدانم بودر بولدم مطلوب می تحصیل و عرفانم بودر  
 درد عشقه دوشمدم درد فراوانم بودر الوماندرا الومان کارمکه در زمانم بودر  
 کامل اولدم صانورم کند می نقصانم بودر بنکلم ایلر بنی اضلول شیطانم بودر



۲۶۴۵



هرزه کار هرزه کار آیین و ارکان بودد رحمتک یاد ایلمر اسایش جان بودد

کیمسه دن امید و استمداد کلمز یادیمه

ای بنم فریاد رس سر پریش فریادیمه

چشم جانم فکر تحصیل نظر قیلدی علیل قاره قاره پرده لرچکدی سواد قال قول

رهزن اولدی عقل دور اندیش اولماری دلیل قانمدی اشرا با استد لولدن جان علیل

شیخدن درویشد کلدی کادل <sup>ای</sup> بمشیل تار جانده سبجه و شریک عقده وار جسم <sup>نخل</sup>

دوستدن کوردم زیان دشمن بخا <sup>دلیل</sup> بتدی یاردن کام المدم اغیاردن

هرکسک برزخی وار سینه مذا <sup>ت</sup> جلیل ماسودن درکه احسانکه اولدم خلیل

کیمسه دن استمداد یادیمه

ای بنم یتش فریادیمه

ای جهان کبریانک شاه قدرت اشکری لومکان اقلیمنک سلطان و حد کشوری

بندن اوزک با بکک وار نیجه یوز بیک چاکر <sup>ی</sup> سنک اوزک یوق بو بن زارک بر عاجز پرورد <sup>ی</sup>

اکلوم خالک خیرمدن نشان بهتری خاکر اما خاکدان عالمک مستقدری

بن کبی خاکک اگرچه آسمان اولمزیری قویق استراستان عشقکه کوکل سر <sup>ی</sup>

کیمسه دن استمداد یادیمه

ای بنم یتش فریادیمه

در رفت حضرت جیب <sup>ست</sup> خلایق

یا باهر الکمال و یا افصح العرب یا احسن المقال و یا طاهر النسب

ای پادشاه جامع حسن خصال و خلوق کرده است حق وجود تو مجموعم ارب

انت الشفیح عند حساب الخلق یا ارفع المقام و یا ارفع الرتب

ای ذات تست نخبه صف پیمبران نام تو در سما و زمین شد جیب رب

مالی سوال خذ بیدی یوم یبعثون ارجو رضاک جینه کشف الکرب

در مانده کشت عقل زاوصاف ذات نق دیوانه وارچاک کریبان کند دلب

یا خیره الزنم و یا سید الوری اختارک الذی خلق الخلق و انتخب

موسی و خضر طفل دبستان فهم تست ای کاشف سرائر علم لدن رب

قد فاز من تمسک بالشرع والسنن قد کان عامر و مریداً من اجتنب

رفت از جهان ز نور جینت ظلام <sup>ش</sup> زایل شود هر آینه از نور مهر شب

یا رب صل خیر صلوة علی الرسول والاول کلهم و علی کل من احب

دانش شفاعت طلبد روز رستخیز

کز عاجزان تست ای ابا بطی لقب

در رفت رسول اکرم <sup>صلی الله علیه و سلم</sup>

مراچه کار که زین کهنه کنبد مینا شود نفس بنفس نشوه دگر پیلا

مراچه کار که این بز مکاه پر آشوب کبی بهم خورد و که شود پراز نغما

مراچه کار که از دور چرخ جرم زمین درون شیشه کردان چو کل بود برجا



مراجه کار که شکل محدب افلاک  
 مراجه کار که در عقده زنب حکمت  
 مراجه کار که جام هلاک مه را  
 مراجه کار که از حیه الهوادا ر د  
 مراجه کار که باشد بر این رواق بلند  
 مراجه کار که حیلوت زمین سیاه  
 مراجه کار که گاه استقامت مریخ  
 مراجه کار که مریخ و مشتری سازند  
 مراجه کار که از مقتضای دور بروج  
 مراجه کار که هر دوره در نهایت خود  
 مراجه کار که کرد چو دور سنبله ختم  
 مراجه کار که از نقص لیل خوکار  
 مراجه کار که سهم السعاده کشت  
 مراجه کار که افلاک افتد از مرکز  
 مراجه کار که دم میزند چو اختریان  
 مراجه کار که افلاک را نفوس هست  
 مراجه کار که از موجب کربت ارض

نه از مقدر یکدیگر آمده است جدا  
 ز رأس مهر ر باید کلاه نور و ضیا  
 که می توی و که می پر شود بجمه قضا  
 فلک بزیر تخمین زهر نا کوار عنا  
 پرن فراهم و از هم بنات نعش جدا  
 بروی ماه کشد که نقاب عنبر سا  
 ز جوش خون همه روی زمین کند دریا  
 که خضیض و که می اوج را بخود ماوا  
 درین سراجه شود آشکار مقبرها  
 جهان بهم زند و باز میکند بر پا  
 رسد زمان حصاد و زراعت دنیا  
 کند ز غروب طلوع افتاب نور افزا  
 ز قوس چرخ چنان ناز با همه ادنا  
 شود ز منطفهای بروج فوق و جدا  
 ز ثور و دلو و اسد حوت و عقرب و جوزا  
 بود بقول حکیمان مدبر اشیا  
 کجا که پابندی هست اوسط دنیا  
 مراجه کار که این عرصه قسی الشکل  
 مراجه کار که اشیا است نقطه موهوم  
 مراجه کار که خود بینی مدرس شهر  
 مراجه کار که از خود با نقد ر نخت  
 مراجه کار که باشد یکی هیولوی  
 مراجه کار که نفی حدوث دهر کنند  
 مراجه کار که یکسر ظل اول جسمها نیست  
 مراجه کار که تصدیق عقل یونانی  
 مراجه کار که پنداشت بو علی که مکن  
 من و خموشی و عزلت درین رباط دودر  
 من و متابعت شرع احمد مختار  
 من و مباحلت و حد خویش دانستن  
 من و ز پیری و اهل عشق دم نزدیک  
 من و نبستن احرام هر کعبه راز  
 زهی ادب شناسی من و صمد جوی  
 زهی ادب شناسی من و یقین طلبی  
 زهی ادب شناسی که دم زلف دانم  
 دمی نشد توی از صائبات رنج و بلا  
 ازل بد خط پر کار و شر کشد یکجا  
 وجود نام نهد بر نبود بود فنا  
 فقیر مدرسه را نیست آگهی قطعا  
 بجز لری تجزی یکی کند امضا  
 کسانکه بهر فنای خود ند بی سرو پا  
 ز افاب قدم آفرینش اشیا  
 همه تصور باطل فاده است وهبا  
 ز حکمت است دوا و منطق است شفا  
 که هست عالم صورت هم نقوش فنا  
 که غیر ازین همه اسباب کمرهی وشقا  
 که در طریقت شرع همیشه رو بقفا  
 که من کجا میر و کردار عاشقان کجا  
 که دل سیاه ترازد یرم و هو سپیما  
 که من صنم بپرستم بلی نیم ترسا  
 که شرمسار ز اسلوم خوشیم و رسوا  
 باین سیه دلی از انساب اهل صفا



زه ادب نشناسی من و تذلل و فقر  
 که مست جام غرورم بیزم استغنا  
 بشاهراه شریعت چو مستقیم نیم  
 کجا براه طریقت شوم جعفر سا  
 رسول اکرم و امجد محمد واحد  
 جیب فرد واحد نور ملت بیضا  
 بلی ز نوع بشر بود با کرامت او  
 نمود سجده آدم فرشتگان سها  
 مقرب که نباشد دلیل امکانش  
 بغیر واسطه بودن میان خلق و خدا  
 وجود ممکن از وفائض از جناب و جود  
 وجوب واجب از امکان ذات او پیدا  
 من ان قبیح نهادم که محض بی ادبیت  
 زمین محبت نیکان و یار اهل وفا  
 یقین شناخته ام خویش را که بد کرم  
 قبول صاف دل و فرجیر تم اینجا  
 ز چشم خویشان افاده ام چو قطره ز آب  
 ندانم از چه شوم بر گرفته دریا  
 ز قصه من مسکین توان قیاس گرفت  
 که چیست مرجمت حضرت جیب خدا  
 یگانگی ایجا جمله معلولت  
 بنی آخر و معلول اول از اشیا

دلیل خیر سبیل خیر محض و خیر رسل

معاد و مبداء کل پادشاه هر دو سدا

در نعت نبی علی الصلوة والسلام

وصالک یولنی آه یار رسول الله  
 شاشردی بود دل گمراه یار رسول الله  
 شفاعت ایله شفاعت بو عبدنا چاره  
 بحق حضرت الله یار رسول الله  
 علوشانکی وصف ایلمک نه حد مدد  
 لسانرا اولده کوتاه یار رسول الله

بنم او عاصی غافل که کنده کند مدن  
 هنوز اولدم آگاه یار رسول الله  
 کلوب قپو کده ال اچدم مثال جراران  
 عنایت بیت بکا الله یار رسول الله  
 بور و سیا هی قپو کدن اگر اید رسک  
 یکمه امان دیر ایواه یار رسول الله  
 او کون که جالس اولور رسک مقام محبوره

براقمه دانشی جانگاه یار رسول الله

تخیس مطرف نعت رسول جامی

ای رسول قرشی شاه سوار مدنی  
 نخل از خاک درت توده مشک نخوی  
 ریزه سنک ره تو غیرت در عدنی  
 کل باغ قدیمی ماه یمانی وطنی  
 بلبل مکه و بطحی و سهیل یعنی

ای که در باغ رسالت چو قدس سر و سخا  
 وی که شد قامت اسلام ز تشریف تورا  
 بعواله همه فیض تورا سد بی گم و کاست  
 سر تر کلشن هستی ز وجودت بر جاست  
 سر و باغ ملکوتی و کل هر چمنی

پرده دار حرم خاص تو جبریل امین  
 پاسبان در اخلاص تو انوار یقین  
 شاه صدق تو فرموده تنزیل مبین  
 خوشترین بلبل نعت تورا سولو کزین  
 کمترین بنده درگاه تو ویس القرین

بحر حرم کعبه وصلش نرسی  
 سعی تا چند کنی بیهده از بوالهوسی  
 کر تو پیوده این راه بسی سال بسی  
 نتواند که دلیل تو شود هیچ کسی



دست در دامن اولود علی تانزلی

رؤدران روضه و از خال در ششوی نازکن برفلک انگاه و بر آور کامی

بروای دانش بیدل کم تو حالو خامی پرتو افکنده همین مشیت غباری دامی

روز و شب چند گرفتار تن خویشستی

**تخمین نعت شریف روشنی**

قاپلیو بلعه خورشید رخک چاروشی اولدی تاسینه چرخ نهمک منقشی

پرتو طلعتک مهرانخی اولزاشی چون طوغوب طوتدی جهایوزنی حسنک کشی

کیم اوله سومیه بو حسنله سن ماهوشی

خوان نغای نوال همبکدر انجخت امتی نعت اسلامه ایدن مستغرق

میهمان کرمک روح خلیل اولسه حق دین حکمنده پشوردی چوسنی حضرت حق

جبرئیل اولسه نوله مطبکک همیشه کشی

ایلدک عالی مستغرق بحر احسان یربی ساحل انعامکه یوقدر پایان

کف دستکده اولور بجه رحمت جوشک پرمغدن اقدوب آب روانبخش روان

نیجه یوز بیک کشیدن رفع ایدایرسک عطشی

خاک پایک کیمه کیم زیور فوق سرا اولور بوترا بافسر اولوب فتحکن جیبر اولور

کیم تیغ غضب حضرتکه مظهر اولور اوزیلور عرقی ابو جهل کبی ایترا اولور

سن ابوالقاسم ایله هر کیم ایدرسه کورشی

فشدن عرشه قدر و صفک او قورا اهل <sup>زمن</sup> طولدی او اوزه نعتکله تنو شام و بمن

واری حاجتکه دیم کوبه شانکی بن ترک و روم و عجم و هند بیلور بونی کم سن

هاشمیسک عربیسک مدینسک قرشی

دوستک مکرم اولور من ایسرا بیه دشمنک بد ترا اولور عابد و مستغص انسیه

شاه اولور بنده لک رهه ولومقبرایسه سن امیره قول اولور نقدر مدبرایسه

بنده مقبل اولور مثل بلول جشی

دانش الماز کل خورشیدک سیه فلفلکه اوله مز غنجه مهتاب معادل کلکه

روز و شب وردک اینس اوله لی بن بلیکه والضحی وردک واللیل او قورم سنبلکه

روشنی وردی بودر کل غدا و عشی

**مرثیه بشهادت حسنین**

اه ایلدکجه سوزنها نعیان اولور جسم تزارم اتش ایچنده نهان اولور

اه ایلدکجه صفحه سینه مده الف کویا بهار شعله یه سر و چماز اولور

اه ایلدکجه شرحه لوم شرح حال ایدر هر بر زبان شرر بر زبان اولور

اه ایلدکجه کشور سودای ضبط ایچن اتش سرمد بر علم زر نشان اولور

اه ایلدکجه اتش سیاله سرشک ساغر فروز مصطبه بزم جاز اولور

اه ایلدکجه شعله جواله فغان آواز ساز گیرده دور روان اولور

اه ایلدکجه هستی یک لحظه وجود همجاوه نمایش برق چمان اولور



اه ایلدیجه کرمی عشق مج از ایله  
 باغ درونه باد حقیقت وز از اولور  
 اه ایلدیجه یاد خط کلر خان ایله  
 باد سحر چمن چمن آتشفشان اولور  
 اه ایلدیجه سوز شه بل بغلیغ کوکل  
 زناریان فرقت ایله امتحان اولور  
 اه ایلدیجه چرخه کرر کرم اولور فلک  
 فرق شراره م اوزره ثریا فشان اولور  
 اه ایلدیجه قافله داغ دل کلور  
 هر بر شراره مشعله کاروان اولور  
 اه ایلدیجه دود شرر پرور دلم  
 همچون لباس کعبه سیه پرنیا اولور  
 اه ایلدیجه فیض جنون دله برقا اور  
 خرمنکذار عقل فلوطن نشان اولور  
 اه ایلدیجه دیر دله شاه خیاال  
 آتشدار برصنم دلستان اولور  
 اه ایلدیجه شوق بنی قیسه دوندر  
 مرغان داغ فرق سرماشیا اولور  
 اه ایلدیجه کوه کل آتشین اچر  
 شمع مزار کوهکنه ارمغان اولور  
 اه ایلدیجه محو اوله رق دل صفا بولور  
 خاکستر وجودا کا آینه دان اولور  
 اه ایلدیجه هر علوی جانی یاقر  
 کوکلده شوق نعت علی مستباز اولور  
 اه ایلدیجه مشرق سینه م صفا لفق  
 مهر حسنله غبطه اشراقیان اولور  
 اه ایلدیجه خاطر مه کربلو کلور  
 یاد حسینله جگر م خونچکان اولور  
 اه ایلدیجه مهر تجلی طلوع ایدر  
 چون فیض طور مطلع دیکر عیلت  
 کرد وجود آهله ریک روان اولور  
 طوف مزار حیدره هر دم روان اولور

مشرق فروز چرخ ولایتکه طلعتی  
 آینه صباحه بتسم کنان اولور  
 یعنی علی عالی اعلی که در کرمی  
 شرمنده ساز رفعت هفت آسمان اولور  
 عشق جمالی ادمه جان ایتدر ر فدا  
 وصف جمیلی روحه غذا جسم جاز اولور  
 نزد خداده برسور حاشا ایکی اوله  
 اولکیم سریر وحدته شاه جمان اولور  
 عفو ایتدروب بنی دخی بورتبه ذنبله  
 احوال اهل محشره حیرت رساز اولور  
 قربان ال احمد و اولور حیدره  
 بزم فاده جام اجل نوش جان اولور  
 لعنت اوله او کافر ایمان ندانه کیم  
 مقصودی خاندان علی یه زیان اولور  
 سنکینی خصومت اول بدد اوله  
 سخنچر زبانده سنک فسان اولور  
 دنیا ی بیوفا که سراسر خراب اوله  
 بللم نه یوزله انده بهار و خزان اولور  
 کور مزمیسک که بعد غم کربلو فلک  
 شیرازه بند نسخه نظم زمان اولور  
 امانه غم که کلشن جننده آکسه لر  
 مژگان حورشاهجه ارغوان اولور  
 امانه غم که آدی غم کربلو ایکن  
 کرب و ببلوسی غیری غنی بیان اولور  
 درد درونی فرط محبتله سولیسیم  
 خوف بودر که نقد دیانت زیان اولور  
 بر دم خیال خنجر لوسیئل ایلیسم  
 هر چند ذکر شیوه حکمت برای دهد  
 اما سپهر بددله چکمن سناز طعن  
 قانون چرخ شعله ماتم تراندر  
 کیم بهترین نواسی اینن و فغان اولور



صد کعبه بی خراب قلوب <sup>ظلیلله</sup> دست  
 یعنی قلوب آل محمد شکست اولوب  
 یعنی چراغ منبر و محرابی سوندرو  
 یعنی حسینیه ایتیم امداد روزگار  
 اما مراد دشمن خاکی نژاد ایچون  
 اکثری چرخ ظالمه عجب اول زمانی کیم  
 بلم او کون عمامه پر خون مرتضی  
 اه اول زمانکه پیرهن سبز مجتبی  
 مظلوم کربلو و جوانان اهل بیت  
 احفاد مصطفی کفن خونچکان ایله  
 اول صف که برهرا ایدی انی نور کربلو  
 اول کون که ساق عرش طوتوب حضرت <sup>بتول</sup>  
 ارکان عرشه لرزش برلا خزان کلور  
 وای سفیه مدبره کا اول روز هولناک  
 اولزمی هیچ سزای عقاب شدیجت  
 ظل لوای حدا کا حاشا پناه اوله  
 اولور فاطمه ایله عداوت قلوب نجیب

ای خامه بس که آل عبا ابتلا سنک  
 هر سائق عنیف که فردا ججه نه  
 منع ایلمن کرو هک او شاهی فراشدن  
 اول حالنک نظاره سی ارباب در ریچون  
 تحریر اولنسه نقطه سی برداستان  
 سوق ایتمه ده او نا کسی چون کیم روان اولور  
 فریادی چون کیم العطش والومان اولور  
 برپاره بلکه تسلیه بخشای جاز اولور  
 یارب او کونده ال محمد له دانشی

جمع ایلمن ایسک ایشی غایت یمان اولور  
 یارب حسینیه شامل اولور چمنک قدیم  
 ایله یزیده لغت واعوان و آله تادوزخک زفیر و شهیقی عیاز اولور

**در وصف حضرت مولانا**

برده ام از همت منلوی روم تن بسوی تربت منلوی روم  
 کربت غربت که کشیدم نماند از شرف قربت منلوی روم  
 بس که مشام دل و جان گرفت رایحه تربت منلوی روم  
 نوبت شاهی بکدایی زدم شکر که در دولت منلوی روم  
 سر نهادم کله افراختم بر قدم حضرت منلوی روم  
 فیض فزای عربست و عجم فایحه ملک منلوی روم  
 سلطنت دهر بیزرد تمام نزد خرد خدمت منلوی روم  
 عشق که جانها بسماع آورد هست ز کیفیت منلوی روم



فیض که دلهاش کند جنت و جوی  
جوش زرد از طینت منلوی روم  
قلب سیه رازر خالص کند  
سکه با رحمت منلوی روم  
من کیم آخر کم بنا داشتی  
دم زهر از مدحت منلوی روم  
هست ولی از کرم بشمار  
عفو خطا عادت منلوی روم  
وردشبی و سحری منست  
نغمه یا حضرت منلوی روم

نیازنامه بحضرت خالد بغدادی

ای باد صبح روی با قلم شام کن  
عزم سفر بسان دلم زین مقام کن  
همراه شو بقافله شوق بیکسان  
بر حضرت غریب نوازان سلام کن  
دیگر ز اشتیاق بر افروز اتشی  
ای پیکاه چاره دل های خام کن  
همچون کبوتر حرم ای مرغ نامه بر  
در آستان یار تو نوح حمام کن  
لریق نیم اگر چه عفی الله ما سلف  
کاهی که میشود بتو حاصل تمام قرب  
مستم ز جرم خلف پیر جام کن  
ای نامه یاد هر زمن نا تمام کن  
قائم مقام شو من از پانشته را  
از جان و دل بخدمت جانان قیام کن

پس باز بان پرنگله از جور روزگار

احوال عاجزان فرو مانده عرضه دار

چیزی که در درون امل و مبتغای ما  
وان مقصدی که در دل بی آشنای ما  
بالجمله از ترحم و انصاف باز کو  
در درکمی که خاک درش توتیای ما

بس مشکل است شرح ملال ارچه عرض کن  
بر حضرتی که خواجه مشککشای ما  
یعنی ضیاء ملت و دین آنکه فیض او  
چشم و چراغ جان و دل بینوای ما  
قطب زمان یکانه کامل که در کفش  
از نفس خود پناه که و ملتجای ما  
از آرزوی هر دو جهان در گذشته است  
آن آرزو که از کرمش مبتغای ما  
بیمد عادلی بکف آورد دست و بس  
ان مدعا که در دل پر مدعای ما

جای ترحمت بما دور ماندگان

بی بهره و سیه دل و مہجور ماندگان

ای بهتر از مراد و عالم لقای تو  
شیرین ز عہر خدمت دولت سزای تو  
حاشاکه خاک پای ترا میدهم بجان  
ای دل نشین ز خرده جان خاک پای تو  
حاشاکه بکسلد ز تو پیوند جان بک  
ای جان صد چون هر باد افدای تو  
خورشید میشود ز صفا کربسیر کنم  
یک ذره خاک از در دار الصفا ی تو  
خلق از تو زنک از اینه دل زدوده اند  
ای پر صفا جهان ز دل روشنای تو  
میکردم از نوال تو من هم توھی  
میبودم از سزای نوال و عطای تو  
این بس که ناسزایی خود را شناختم  
بالله هیچ وجه نباشم سزای تو

در پرده بود شاهد نا اهلیم ولی

منت خدای را که کنون گشت منجلی

ای چاره ساز دل دلم آشفته حال شد  
بکداخت از میا عرق انفعال شد



معلوم گشت تا چه قدر طینتم بد است  
 بی بهره من که وصلت کام محال شد  
 از چشم خویشتن بفتادم بسان اشک  
 بیچاره من که هست و نمودم و بال شد  
 نقد حیات از آرزوی نسیمه شد تلف  
 شوریده حال من ز پی قیل و قال شد  
 اما مرا بلطف تو دارد امید وار  
 آن سیل تیره که بدریا ز لول شد  
 نا اهل و اهل پیش کویان برابر است  
 این مصرع شریف مرا حسب حال شد  
 گر خالک باشد از نظرت کمیاشود  
 آن تیره دلکه بر قدمت رویال شد

ایا بود که باز کنم ترک این مقام

گیرم باشک و آه ندامت طر تو شام

ایا بود که دیده بروی تو وا کنم  
 خود را بیزم تو رمی از خود جدا کنم  
 فی نی نیم چو لویق آن بز مگاه قرب  
 روی نیاز فرشته التجا کنم  
 از بسکه زنگ بسته شد آینه دل  
 خواه که ای جلوی وطن پر جلا کنم  
 این آرزو که بخت منش نامساعد است  
 آن بهر که با عنایت پیران رها کنم  
 دانه یقین که دانش بیدل غریب تست  
 در درون وی نتوانم ارا کنم  
 بالله که غیر خدمت تو نیست مطلبم  
 اما ز قول بی عمل خود حیا کنم  
 بیکار است و بی ادبی کرچه این سبطور  
 اما بجز تو عرضه حاجت بجا کنم

ارسلنه الیک و لکنی اقول

یا لیتنی اتخذت سبیلاً مع الرسول

مرثیه بوفات شیخ خالد بغدادی

بو ظلمتخانه ده بر مهر رخشان  
 طلوع ایتمشدی برج اولیادن  
 صالحوب نور کرامت شام و شرق  
 جهان طولمشدی انوار هدارن  
 اولوب روم و عربده فیضی ظاه<sup>ر</sup>  
 ایرشمشدی ثریا به شرادن  
**پنجاه الدین** ایدی نام شریفی  
 منور قلبی انوار خدادن  
 او یاندر مشدی عالمده چرخن  
 اوزی مشکاة فیض مصطفی<sup>دن</sup>  
 کلوب بغداد دن قلمشده شامی  
 سحرگاه هدا جوش صفادن  
 غروب ایتدی او مهر فیض یعنی  
 توجه قیلدی لرهوتن و بارن  
 بوفانیده الن یکمشدی حقاً  
 سحرگاه هداجوش صفادن  
 طریق پالک صدیقیده رهبر  
 تو جه قیلدی لرهوتن و بارن  
 قمواسرار حقه سری محرم  
 حیاتنده جمیع ماسوادن  
 زمانک ذاتی شاه نقش بندی  
 درونی صاف صبح روشنارن  
 وجودی بر گزار اولمشده دهه  
 دلی آگاه راز کبر یادن  
 زمانک ذاتی شاه نقش بندی  
 معالی ایدی جمله اصفیادن  
 وجودی بر گزار اولمشده دهه  
 شاه پشیمینه پوش و خرقر بردن<sup>ش</sup>  
 عزیزان دن محمد پارسادن  
 شه درویش صورت ایدی حقاً  
 جهان یاد کار آل عبادن  
 خلوص ایتمشدی چوقه فاجرنه<sup>ار</sup>  
 کم مستغنی ایدی تاج و قبادن  
 اولوب عشق و محبتن ز خبر دار  
 ضلالتدن غوایتدن شقارن  
 نیجه سالوسن کچمشدی ریادن



زهی کامل زهی عارف که وارد  
بو تیزی جناب شیخ اکبر  
تبعی الشام اقوام تصافوا  
بیور لر شمدی قدرین منکرانی  
او کندی لیک داغ افتراقی  
کمانسز آهینندریانیا زجان  
کل انصافیت که ابلهک دگر  
عزیزم کوچدی مولونای خالد  
بلی قندیل عرش اولدی مروانی  
بولور لر مرده دللر جان تازه  
بصیرت اهلنک حقا کوزنده

نیاز نامه با شیخ خور

اکامداح خیل اولی سارن  
بیورمش شان پاکنده ثنادن  
قیاس ایله بورمز مجتبادن  
چسوداما او کندی بوقفادن  
کیدرمی جان ارباب وفادن  
بوما تمدن بوغدن بو عزادن  
وفا و محق بودهر بیوفادن  
دکلی جای نفرت بوفنادن  
کسلن فیضی بو ظلمتسرادن  
بو مشهد دن بو خالاک عطسه دن  
بو خاکن فرقی بو قدر تو تیادن

ای عزیزان مانده خیر الخلف  
عاشقانرا ملجاء و مرشد تویی  
بلکه خود عین ضیاء الدین شدی  
یک دونادان کومدان مقدار تو  
هست شاهد کوری خفاش را

بزم از اسلاف پیغامی دهد  
ای تو بوی عارفان بتوان شنید  
چون سخن کوی قوام الدین شوی  
من بدرگاه تو نالون آمد م  
بانوازش کرچه شایان نیستم  
مست جام بنجودی کرد از مرا  
بنجبر از اخر کار خودم  
کرشود موی سیاه من سفید  
دارم از عصیان بسی درد سری  
هیچ جام مقصود من حاصل نشد  
روی بر هر آستانی سوده ام

ای جناب نامدار پارسا  
دانش را بسین کیس است و خاکسار  
بارگاه همت پاینده باد

رند عشقم باده ام سر جوش طوفان <sup>ست</sup>  
بسکه از دود لر عالم سیه پوشیده <sup>ست</sup>

جام فیضت نشئه جامی دهد  
میتوان اسرار پیران در تو دید  
چون شوی خامش نظام الدین <sup>شوی</sup>  
از گاه خود پشیمان آمد م  
نا امید از فیض احسان نیستم  
وارهان از نفس نافرمان مرا  
بنده خویشم گرفتار خودم  
کی شود روی سیاه من سفید  
چاره چویی کرده ام از هر دری  
هیچ کس معمار قصر دل نشد  
در حریر حضرتت آسوده ام  
پارسایان زمانرا پیشوا  
رحم کن با حق پیران کبار  
از دم فیضت دل ما زنده باد

مست مدهوشم کل جام ز خالاک کربلو <sup>ست</sup>  
هر کجا بوده است عشرتخانه ما تضر است <sup>ست</sup>



ریختم در انجمنها بس که زهر تفرقه  
هر قدم خون شهادت ریزد از دامن  
شمع باشم هر کجا بزم سیه روزی بود  
غرقه عمان محنت کشته ام از جوش فقر  
هر کجا باشم گرفتاری نماید صورتم  
زان خدایها که از بزم است آورده ام  
نم گرفت از اج چشم من بنای آسمان  
در طبع نگاه امکان شادمی باشم زغم  
غرقه دریا بموجی دیگر آویزد ز موج  
صبح محشر از گریبان چاکم پیدا شود  
هر دو عالم در کف من هست یک تیغ دو  
قامت چون چنک باشد ساز بزم عیش  
نغمه این مطلع دلکش بسی رنگین سرود

خاکانرا از فلک امید آسایش خطاست  
آسمان با این جلالت کوی چوکان قضاست

کردن امید سعادت در جهان خود است  
کل کند زاب بهاران خار خار زخم سست  
استخوان اهل دولت طعمه از بهر هاست  
این چمن از بس نشان تیر باران بلاست

شاری تیغ نمی بینم درین آشوبگاه  
قصیده در ستایش حضرت شهنشاه کشور کشا برای وقعه خیریه ناقص  
ایکلوب قوت بازوی جناب حیدر  
سیف مسلول شریعت و شاولی جلوه کنگ  
خنجر شرعیه شمشیر عدالت بر اولوب  
بوقدر اولمزایدی تفرقه انداز عدو  
ایدیچک کوکبه رأی امام الوسلوم  
فرشیدن عرشه ایروب بانک صدای کنگ  
قالسه حیرتده نوله پست و بلند ارض و سما  
قالمدی با پنجه ملکه قطعا باغی  
قوت قاهره دولت ال عثمان

لشکر انداز عدو حضرت سلطان محمود  
چرخ منقادی بتون اهل زمین دلشاد

در که لطفنه برسائل کمتر حاتم  
اسب اولسه صطبلنده سز امیر آنور  
علم افراز کرم معرکه پرداز هنر  
جود معناری خداوند شجاعت پرور

ایکلوب کوکبه شوکتی اقلیم اقلیم  
شرق تا غرب طوتوب عالمی نور عدلی  
سویلنور منقبه سطوتی کشور کشود  
قاف تا قاف جهان بولدی فروغ دیگر

بید جوهر

بیدر



دور عدلنده تمام ایتمک ایچون نقصان  
برج میزانی ادر سوق سپهر ایچره قمر  
قهرمان عزم و یگان بزم و تهنن رزما  
ای شه غازی دشمن شکن جنک آور  
افزین طالع تیموری شمشیر که کیم

بهاریه در مدح وزیر محمد عزت پاشا

کلب لطافت ایله همچو خط یار بهار  
ینه چمن بچمن اولدی مشکبار بهار  
زمینده خوشه پروینه دوندی خوشه  
سپهری ایتدی بو غیرتله بیقرار بهار  
بخاندن آدمه ویرمکه پیغم ارب بهشت  
مثال کوثر اقامتده جو بسیار بهار  
جهان ویردی ینه آب و تاب او مرتبه کیم  
چراغدن کل ترقیلدی تابدار بهار  
اورتبه ایلدی فرآی چیچکلرنده عینک  
که ایتدی غنچه مهتابی شرمسار بهار  
نمود زاله دکل کل عرق تقاطر ایدر  
اود کلوشیشه افلوک قیلدی کار بهار  
آچلادی دیده دل بوی حسن یوسفدن  
کتوردی کلبه انزان یاد کار بهار  
اونو خطی نوله بزده چمن چزار استق  
صبا ایله اوله رق دکر مز بهار بهار  
نسیم غایله بیز و هوا عبیر آمیز  
قومادی مجسره دلده اصطبار بهار  
کتوردی جوششه دریای اخضر چمنی  
اوسروی ایتمک ایچون مائل کنار بهار  
دو چشم افنی سرمای ایتدی صحرا  
خروش آب زمردله سرمه دار بهار  
حریم خارده ایقار آتش کل ایچون  
دل هزارده جمع ایتدی خار خار بهار

ندر بو حکمت جان بخش چینه نی کلور  
کربوی غایله دن باغلمش قطار بهار  
پهنده لوله دکل رشک باغ جور ننگ  
اوتخل مکرمتک اولدی داغدار بهار

سیمی فخر جهان کنهال احسان کیم

شمیم خلقی ایله ایله افتخار بهار

وزیر اگر موعزت لقب نهال ارب  
که حسن خلقنه دل بسته در هزار بهار  
ریاض لطفی قدر اب و رنگ بولدی هیچ  
بو کستانده تا اوله لی بهار بهار  
فصول اربعه کر کلسید المغه فیض  
درنده ایله ایتدی حشره دک قرار بهار  
نزان نظاره کرم عطا سنه محتاج  
نسیم عاطفی ایله وایه دار بهار  
مکرکه مظهر جاوید لطفی اولمشدر  
که سروه ایله مزمنتینی بار بهار  
فضای باغده نرکس دکل دمادم اچی  
قد و مردولتنه چشم انتظار بهار  
ربیع منقبتا اولسیدی منظورک  
بو کونر دهرده بولزدی اعتبار بهار  
کورلادی دخی زانک کبی کل بیخار  
مشاهد اولدی اگر چه هزار بار بهار  
هوای روضه احسانکه شبیه اوله مز  
صبا یه قیلسه اثر نیجه روزگار بهار  
چو آفتاب کل شمع بزماک آخرید  
حریم سنبله یه ایتسه بر کنار بهار  
مثال کلشن ایدر دشت رزمی سرتاس  
مکرکه تیغ غزا پروکده وار بهار  
اولورسه امرک اگر نهی منکره ایده مز  
چمنده ساغر زرنی آشکار بهار  
مدام شبنم ایله ادخار کوهر ایدر  
قد و مریا ککه ایتمک ایچون نثار بهار



جهانی ایلدی کشت و کنار کورمده هیچ  
 اولوب مہج اشواق فیض اوصافک  
 نرتبه ایلسه تزین سبزه زار بهار  
 کورنده ده اثری کندسی دکل مشہود  
 مرادی روی عرفا کلا ولسه تقلید  
 کل صباحت و بختن ایلون پیدا  
 ایدردی یکسره سنبلستان کلستان  
 سبحان کرم تا فیض وصف و نامکدن  
 بنم اوشاعو ساحو کالورا فاضه مدن  
 عد و خجالت نظمہ کل بچشم المر  
 ولی قالور هنرم پست مدحتکده سنک  
 کشایشی نینہ وابستہ نکا هکدر  
 همیشه تا کرم لطافت و یروچ چمنزار  
 زبان سوسن ایلہ ایلوب مدیحان ادا  
 حسود جاہکده چکسو سنان خان بهار

فی مدح رئیس الکتاب الحاج عاکف افندی

دامت منورۃ عینی مذاکتلت  
 والن فی ضیق ہجر قدا کا بده  
 بنور و جھک یوم الوصل فی سعة  
 تنور العین احلوکا اذا بکت

ترقو الدمع فی الوماق تحسبه  
 لولہ الدموع لغاب الجسم عن نظر  
 قلبی یداک وجور الدهر ابعده  
 کان اجتماع لنا کالفرقین فہا  
 قد کنت من قبل ذالخشى افتراقکم  
 وقد ہجرت و جاری و ابتليت بما  
 نبذت بنذیم الدهر من صدف  
 وان ترک غریبا لم یکن عجب  
 وما بقی فی الحشا مما یبہجہ  
 یا قرۃ العین بل یا کل مقترحی  
 نفسی مع الغم والزلوم راغبہ  
 ولوبعہد الحی و ایت من کرم  
 قدبت بالروس ذاجود تضاجعنی  
 فالیوم اصبحت کراعا تعازلنی  
 وثابرا مع ابناء الزمان علی  
 کادت شطائب ما درکت نقلتنی  
 الی الکرم الذی فی ذاتہ اندرجت  
 بدر ایلوا او شمساً ترققت  
 بل ضعت فی غسق الرشجان اذ رجت  
 عن التحاقک والربام غربت  
 حوادث کسرات النعش فرققت  
 ونلت ذلک مع ضرر و مسغبة  
 نبذت فیہ باحزان و مغفرت  
 الی الوکارع نسیا غیر ملنفت  
 والدهر ساع الی ایتام جوہرہ  
 الی لذیذ ملاقاتہ و قدمضت  
 هو الا اذ هلنی عن کل مؤاربة  
 عن الرکون الی داری و مصطبتی  
 لطرت یوما کان الشوق اجنحتی  
 مع المواعید فی انجاج مسئلتی  
 مع الوشاة و مسرورا بمکدرتی  
 جوری وظلی وعدوانی و تخطتی  
 فانما اشتکی بشی و مسکتی  
 سماحة النفس مع فضل و مرتبة



محمدى خصار عاكف ورع  
 سما على الورد بآه الررض قاطبة  
 كما تميز في الجدوى تفرد في  
 الله يستدره ذكر استاقله الر  
 هل ذاك ناديدام روض الجنان وهل  
 يا فخر هل التني حسن الما شربل  
 لئن عيبت باوصاف اتيت بها  
 انشدت لكنني ذابعب  
 اما ترى ان غيث الجود امسك في  
 داء عضال قديم غير مبتدع  
 بعد الديار وقرب الهم الهفنى  
 لو ان ما بى من ضيم على قلال الشر  
 وكيف يبرجى فيصبح القول من قلى  
 فصحة البرق بالبرقاء في ظلم  
 من شمت ابناء دهرى ذاك في وطنى  
 والله والله في بنى وبيتهم  
 يعاشرون على البنوى ولو ظفروا  
 بجول بكة افضال ومكرمت  
 ومن عطاياها ارض الفضل انبتت  
 النفسير والفقه والشعار واللغة  
 ركبان في كل اصقاع وجرلة  
 سلسة اللفظ ام سلسالة جدرت  
 يا ملجأ كل ذى علم ومقدرة  
 فاصفح وسامح بها واسمع لمعذرته  
 بان غصن يراعى كيف انشردت  
 دهرى وروضة افضالى تصوحت  
 جور الزمان على اصحاب معرفة  
 على حادثة الدنيا تنابعت  
 شواهد القم صارت سبيل اودية  
 وذلكنى لدى الوتراب مترجى  
 مع المهالك عندى قد تهونت  
 اذ اراونى اخا بوس ومغفرت  
 ان العداوة والبغضاء قد بدت  
 لى ساعة قتلونى بالمرهفة

فكيف لو وتعادونى على حسد  
 الدهر انفسهم قدرا ومنزلة  
 يعازلون فتي رثت ملايسه  
 كم من هجير وكم دهباء في دهم  
 فما قفلت وارحلت الركاب الى  
 سمرت في غيرة منهم فعدت وقد  
 قولى فخورا كلما خرجوا  
 فصيد فى هذه ضوه بدل على  
 فل من العرب العرباء منظرها  
 اسنك الله عز الا يكون له  
 ما شوت الطير فى الاوكار واغبرت  
 الصب الذلال ونارا شوق اضربت  
 تنابعت الحوادث فى الزمان  
 وقد بلى الافاضل بالهوان  
 على جهل على علم البيان  
 وصارت ارضنا دار البوار  
 داز عجت الوحوش من الوجار  
 يا ليتنى كنت ذاجمل ومنقصة  
 فانخط عندهم قدرى ومنزلى  
 سحقا لهم من كذا الوخلوق والصفة  
 اوبت اولجت تياها ببكفة  
 جنابك الوشرف المرقى لدى الثقة  
 اربت نفسى وكان الفضل تسبى  
 كفى بك فضل من العرفان يفرى  
 وبهجة تحت ذيل السحب قد خبت  
 فان منظرها يرمى بذى الرمة  
 شاد وغور واقضى كل ما ربه



زكاء الفضل حالكة المنار  
وقضت الليال على النهار

من الدنيا ظلام الظلم وان

لقد بعد المحب عن الجيب  
وعزب كل فطان لبيب

فليس لذا العضال من الطيب  
فمزاج عصره كالمثيب

يزيد من الدوايا كل آت

تذلل اهل مرحة سفاح  
فلاح لكل سفاح فلاح

دم المظلوم كلامه ابا حوا  
فليس على فدهم جناح

هناك رغبت عن طي اللسان

ونيران الجفا لها وقود  
واكبوا الفحول بها وقود

وليس من المغيث لهم وجود  
فوف الارض تحرقها الشدود

سنايتنا سما بالدخان

بيت بغربة لا بالتمنى  
وابعد من هويت اليه عنى

وبدل بالباعد ذا التانى  
انا المعذور فى الشكوى لانى

جريح القلب محرق الجنان

وكل الناس للمظلوم جاف  
وخل العصر مقطع مناف

مخافهم مهول كالمصاف  
ففى يوم التناولى التماق

س خبرهم بعدل المستعان

بايد يراهم مفايض مرهفات  
وانفسهم تجوم مهنهفات

وعلم عندهم ادنى الصفات  
فحل محل ابحار نكاسات

حديث البكر اذ ذكر العوانس

فدع طرا هؤلاء  
لئن جاروك فارض عن القضا

وسق باسه مع فرح الرضا  
اخى فاصبر على شرح البلاء

فان الله اعلم بالمهات

ازا ما اضربت نار الشقاق  
واحرقت القلوب من الفراق

فذر ما غير صهبا وساق  
فان العرفان غير باق

وذلك قد تحصى بالعيان

لقد جربت عاقبة المنيا  
اذا فوجدتها سبب الخطايا

رايت كثيرا من ركب المطايا  
فوضعه الزمان مع البلايا

وصيره فضيحي فى المبانى

سواء كان لى دهرى بقيا  
مصر او عدوا او وليا

فكل الحال ليس بنا بقيا  
كفى بالعنى لى خلا وقيا

فان سوى الهوا فى الردع فان

تقتنا ومن ذاك اتصلنا  
فجار الدهر ثم قد انفصلنا

اذا عن كل ما ربة ذهلت  
ومن بلد الى بلد رحلت



هواك الان في ظرف الجنان

اذا ما ارتاح اترابك بال بالى من شجون لا ابالى  
 لمن خرجوا على به فخورا فلى يكفى افتخارا بالكمى  
 فان الفضل ليس له قناء وما لهم قريب بالزوال  
 كفى للجهاه والاموال بان انضاهم نحو افتعال  
 الاسخفا لهم من عز نفس وشغل بالتعاسد والوبال  
 اعاشرهم وقد قاسبت منهم جميع شدائد غير السوال  
 ولوانى اعترلتهم لقا لورا فلان قد تمزيب باعترال  
 رمتنى الى دنات وكنت قبلا اكاد اغص من رشق النبال  
 وما سهى من الايام الا هموم فى الاصابة كالنصال  
 مضى عمرى ومالى من كفل سوى عمل بجره الى نکال  
 فاشكر شيطانى ونفسى الى مولاي فى قاله وحالى

سفى انه تبراضم اعظم خالدا وسقى لحوال عليه مكابدا  
 يطوف لدى ذاك الحرم منى طواف كنيب جانب البيت ذاها  
 يركه الناعون وهو مرابط ويضطرب فى الدنيا بذات الرواعد

بصبح عليه كل ليل بصيحه تسود اياما لا اهل المقاصد  
 فيضرم نار فى الحث والاضالع بقرح وداد لا يفرح زنا نذ  
 احاطت به اللوعات حتى فواده تسلى عن الدنيا بترك القوائد  
 نخيل ذليل والقناعة داده فيشيع جوع وتركت الموائد  
 له همة تمحو مجده طارف له لوعة تلخى علافة نالدا  
 يبلغ مناخرة ونجبة الى حاضرة فى ذلك الترب راتدا

اى راحت جان پر ملا لم دى باعث اشراح باللم  
 اى پادشاه قلمرو ناز كوشش ايله بنم بوعرضها لم  
 فريادم ايشتمك بارى رحم ايله ده وكله سبى لم  
 تا اوله لى بويله دور سندن باله كه مشكل اولدى عالم  
 جان ويرمدن اوزكه يوق علاجم در وكله اوزنه بهيى لم  
 اى عهد شكن نه تيز اوتتدك وصلكله كچردى ماهه لم  
 هر بر كو نم اولدى شمد بر سال اى ماه رخ پرى مثا لم  
 بو فرقة جان تحمل ايتمز انصا فميدر ا قانلى ظالم  
 اغيار ده كچه اولدى باعث اما سكا در بو انصعا لم  
 باله نه جور ايدر سكت ايله بو قدرينه كجماكت احى لم



یا ندم غم فرفتکه یا ندم  
 ای باره جان دما پاره  
 خاطرده یو عیدی بو جد الق  
 یتمزنی بو ناز و بو تغافل  
 بکجه ایدی کک نیازم  
 هر روز ایدم سنکله همدم  
 سندن اشرفا کو ردوم  
 دائم بکاتیت ویردک  
 بالسه که سوز لکرت یلانمش  
 بن سندن او مارا یکن مروت  
 ظالم بنی بی سبب او سندن  
 ای قاضی سرو سر بلندم  
 الله بیور که بک کو جندم

دادای شه ملک حسن وان داد  
 سندن کیمه ایلیم شکایت  
 پریرده ایکن سنکله اخر  
 وصلکله کچن اور روز کاری  
 محصور بلایم ایلله امداد  
 سندن سکا درینه بو فریاد  
 بریر قومدک که اوله یم شاد  
 اکد تچه وجودم اولدی بر باد

چونک بو جفای بیشمارین  
 اغیار ایلله شمد بک ایشدم  
 دشمندم ایلله اولتک دوست  
 ای تشنه خون بیکنان  
 یار اولدی نیلیم وفا سنه  
 اخر کاکا لعمده اویدی  
 بلم نه بو جکد یکم فلکدن

آیردی سنک کبی مکدن

یا قدی بنی تفتاب سنن  
 ویران کورینور کوز مده عالم  
 هم قلبمه انقلاب دوشدی  
 سینه مده کی سوز و تاب ارتدی  
 انجام کتوردی ضعف پیری  
 بر ذره جه قالمدی وجودم  
 ایتمز کو کل التفات بو خسه  
 باجران یورکم کبلا قیلدی  
 مجنون کبی وحشتدن اولدم  
 عیش اولدی بکا عذاب سنن  
 کو کلم اوله لی خراب سنن  
 هم جانمه اضطراب سنن  
 اکدی توان و تاب سنن  
 در دکله بکا شباب سنن  
 ای غیرت افتاب سنن  
 اماده نم و کباب سنن  
 خون جگر دم شراب سنن  
 کهر ر ایلله باجواب سنن

ای



باقی بنده تلخکامی اولسم دخی کامیاب سنز

سنز قودی بنلیم بنی جرخ

بندن بترا ایسون سنی جرخ

فریاد بوی اماننگدن بودر تبه خونفنا ننگدن

ظنم کاکبک غور کلمش ای شوخ شبتا ننگدن

بلیج قالمز انز زمان اولور کیم بوجمن و بودت ننگدن

اغیار ایله باده ایتدیگک نوش معلوم ایدی سرکه اننگدن

کتیم ایله کیم عیان دکلمش بزدن بو قدر نهاننگدن

سندن هله قدر عشقی بلمک مامول ایدی نکتہ داننگدن

اولدم کاکا جانده کرفتار اولکی او مهر باننگدن

سن سویله شکایت ایتدی بهی بوشده کیچی اماننگدن

تک جانده قیمه بیرونت کچدم هله یار جاننگدن

قالمز یانکه بواشک و بو آه جانان حذرایت جواننگدن

کل قانده کرمه المه آهم

الده بیلورکه بیکنه اهم

ای فرقتی موتدن نشانه و صدک دکر عمر جاودانه

عشقکله جهانی ایشمیدر ترک ویرم سنی بن ایکی جهانه

بهم کاکا قصدی بماندر بنز قودی چون سنی زمانه

بازار جهانده قور قرم کیم ای کوهر بک بجهانه

بومر تبه کثرت خریدار برکون سنی اوغزادر زبانه

اغیار ایله بویله ماهر بانلق اخرد و شور سنی زبانه

ای ماهلقا نهایت اولمز بر وجهله مکر آسمانه

یا خواب خمار صبحکامی بامستی باده شبنانه

ایدر سنی قور قرم قناده بردام قریبه بچودانه

هم بن اولورم هلاک غیرت هم یازق ایدر سکار زمانه

دشمن کاکا یار ایشم ایشتم

الله سنی حواله ایشتم

ای قاشقیری غره صباحت وی مهر سحر که لطف است

ای قامتی سرو باغ خویش فالسونی قیامت بو حسرت

ای کینه گذار یوقمی محشر نولسون بدستم بوناز و نخوت

آندک بنی دوزخ فراقه بدمکه کنه ایشم محبت

بندن صوغودکی طوغور سویله دشمنده ندر بو کرم الفت

انصافله باقا بو عرض حاله ای کانت درایت و ظرافت

اشعار ایله دردم ایشتم اشعار قصدم دکل عرضت عربیت



بالله ایده جکک اس پریر و بوکونه رفیبه میل و رغبت  
دانش سنی ترک ایدرنه شبهه بر فائده ایلنرندامت  
ایتدکسه فدا بود لفکارم کمر عمره سورسه بولیه فرقت  
سندن فلک انتقام السون بیج کوربه سن جهانه راحت

بر باد اوله سن همیشه بر باد

کو کلام کجی سنده اوله اباد

فتنه یه خطک ویر رشوریه پرواسک کوز لکر کد ربیضه طفرار استغاسک  
خنجرا بر و لکرک موقوف یکت ایماسک زیر حکمکجه جهان من سرتا پاسک

ساکه اینمکله فداقور نکر عشق اوز لکرک جان اگر حیقه یه جعفر ستلی سوز لکرک  
بخت ایدرد انم جفادون اولسنگو کوز لکرک هر نکا هکت جان کجش نیر و جان سنک

جشم شوخ پر نکت استا ویدر جاد و لکرک تیر غزه کت بر کذا رجا بند راهو لکرک  
سودیکم بی شبهه مستثناسین مهر و لکرک کرجه کوچدر فرقتی هر آنکک الاسک

دلده بر برق تجلیدر خیال بهجتک نورس ای ماه نخل طوره بکز قاتک

بوی

تدر

ک

بچی خورشید در اینده دار طلعتک

شعر رکدر بو صورتک یه بیضا سنک

دلک فکر خطا من کینک جنون انکیزه ایکن

بر طرفدن باد و لفتک بویله سودا زیر ایکن

سندله لام بنده بو عشق و هوا البزیر ایکن

منکک یوق ملک پر رشور دل نیند اسک

کاکلک کیم ناظر لدن جان انک بخیر بیدر

تا ابد دستم و عوای قدم زنجیر بیدر

هر دو عالم سر بهم آورده تسخیر بیدر

کورسه جمنونک اولور و شبهه سز بلا سنک

بهر جرم عشق ابله میزان خراب اولسده که

سرو نازم کسرم محشوده سندن نظر

قورخی فکر قاتک اندیشه فردا یه بیدر

بلزله هر اندامکه بر وجهه طوب با سنک

زیر ذلکدن اگر رخک اوله اشکار

برهمن اسلام کفر آمیزی ایدر اختیار

اهل تقوی یا صغم خوانقده اولدر بیقرار

کلمدی ایمانه کافر کوز لکرک حالاسک

فرکز وحدتده اینج خلقه بزم وصال

عشق ایه بر وجهه شرکت قبول اینک حال

وصفن انش ایندیکم بو افتاب کل جمال

ای کوکل بادا اشکدر یا بندر یا سنک

حسن و



صبح است بیار شیشه مل باغ غنچه نواز قفل

رخساره نمود سنبل و گل بر شاخچه نخال بسپل

کلا تک زنان که نو بهار است

صبح است بر غم یوح ساقی درده قدح صبح ساقی

یک روزه نشاط روح ساقی نیک است ز عمر نوح ساقی

زیرا که جهان نه پایدار است

صبح است امیدوارم امروز پروای فلک ندارم امروز

منظور جناب یارم امروز داغ دل لاله زارم امروز

دود دل من شب بهار است

صبح است ز ساکنان شام ای پیک سحر بگو پیام

یاد آر دران مقام نامم مجورم و میسران سلام

رحمی که دلم بسی فکار است

صحت نمی غنم خودم امشب حی ده که ملول بودم امشب

هستی و غم وجودم امشب میرفت زیار زودم امشب

امروز دلم نه هوشیار است

صحت خمار عشق سر زد طالع همه قرعه دگر زد

اقبال به نیم جو نیر زد بر تلخ نوستی از طبر زد

شیرین زمانه ز مهر ما را است

صبح است و چمن پراز ترانه ای مرغ دل اندر آن میانه

برابروی اساز لانه بر طاق بند غم زمانه

کچبازنی چرخ اشکار است

صبح است و پراز صفای عشقم آماده بهر بلای عشقم

مجنون روش فزای عشقم سود از ده از برای عشقم

با عقل و خرد مرا چکار است

صبح است و طلاع مهر خواهش دلهاست جو غنچه در کثایش

دلدار هم از نوای دانش برداشته سر ز ناز با نش

عاشق ز وفاش بیقرار است

دو نذر دی مشکه دو دلم بر قر جمال لیم کون یوز زنج کوردم ایکی غنچه بلال

دور رخند بهجت مهره ایروب زوال با تمش زوالی ماکت ادی نالاش کمال

آی آینه خوب وجه حسندر دیدم دیدی

مطلع فر و ز حسن بیانکد رر سنگ

بولش هنوز کوز لری فان دو که چاغنی کوسه دی خالی کو کلک جان با تمه راغنی

بوس ایلدغیا لک می کون دوواغنی بر رعنه کلدی او پیکه دو شدم ایباغنی



جام شراب ناز او د بندر دیدم دیدی

یوق یوق نش ط دور زمانکدر رسنگ

بر صبحه مکه جانم وحشت بورا قده قتاب کوردم کلور او شوخ چو ایهوی افتاب  
دیر مکه زلفی بر نیجه صیاده بیج و تاب طوندم النذن ایلمدی بندن اجناب

صید ایلمدم سنی بوندند دیدم دیدی

کارکنند جذبیه جانکدر رسنگ

دوکش غداری او سینه کیسوسی بندینی صالمش غزاله مه شکن کنندینی  
دون کجایی کندی کورمدی بن دلقکتونی اغیاره صالمدی سیاه سر و بلندینی

وه بو خلاف طور گهنند دیدم دیدی

محرزونی اسکی عادت و نشنگدر رسنگ

بر شبکه زلفی صالمش ابدی حاله شکت کو کلام خردوش گریه دن اولمش خونه نشت  
ناگاه چین سحر ابرک قدر مهدی پست خنجر بدست کلدی اونا مهر بارانست

بوز شفق نه صبح منند دیدم دیدی

بیجاره کردنده کمی فانکدر رسنگ

جکش او ایکی تیغ سب تابه ابروان مزکانه صورمه تیر فضا دن دیر نشان  
ایتمش شهیدی عشق جهان او جانان بن غمزه سنده کندی رحم اکلیوب جهان

خونی کوزک اینس سخند دیدم دیدی

لصغری  
سایه

فند

ای تیره بخت مرثیه خوانکدر رسنگ

دون عالم محبت قلش ایدم گذار کوردمکه بر خراب ده طویش اوده قرار  
کندی باقوب بقوب انی بر نیجه زوزکا کمنز محل اخره اول یوسف اشتهار

حیران قلوب نه بیت خرنند دیدم دیدی

دانش بو قلب پر غلبی نکدر رسنگ

بار زوی تیبی زککش و طنم نزار کشت درین خاکدان زبس بدیم  
خدا ای را مددای ممنتشین که در غمم حجاب چهره جان میشو و غبار تنم

خوش دمیکه ازین چهره پرده بر فکنم

جد از لانه خود دل بسی پریشانت شکه تالم و این اشبان و برانست  
سیم شوق و زانست و جان براقانست چنین قفس نه سزار چون خوش الحانست

روم بر وضه رضوان که مرغ ان چمنم

در صلاح زدم خرقه با می آلودم جبین بخاک در شیخ و بر همین سودم  
دلیکت ازین همه حاصل نکشت مقصودم عیان نشد که جو امدم کجی بودم

درینغ و درو که غافل ز کار خویشتم

اگر چه از ازلم اشنا ی عالم قدس نرفته است ز سرهم هوای عالم قدس  
ولی چسودنکشم سزار عالم قدس چه گونه طوف کنم در فضا عالم قدس



که در سراج ترکیب نخه بند تنم

هوای عشق جنان فکشم بیفزاید که در قلم و الفت در انگنجا بد  
روم بدشت جنون بو که جانم آید اگر ز خون دلم بوی شوق می ایله

عجب مدار که بهم در داهوی ختم

ندانم از چه سبب مانده ام غریب اینی درین خراب شدم بکه بیکس و تنها  
نشایدم که شود مطلع نظر دنیا واکه منظر خلد است مکن و ماوا

چرا بکوی خرابا تینه بود و طنم

به بند ما و منم پیش ازین فرومگذار دلم بسلا عقل و هوش بسته مدار  
فرا ما ز درین ره رفیق دانش زار بیاد هستی عاقل ز پیش او بردار  
که با وجود تو کس نشود ز کس که منم

بغیر از اضطراب که به کس کاری ندید اینی نخواهد از دو بدتها دنی اشک آرید اینی  
باه و ناگه چندین طفل دل در خون طپید اینی بهر مادر کیتی مکش رنج امید اینی  
که خونها میخورند ناشیر میگرد و سفید اینی

ز خست سوختن دامانم از کف که چه نگذار فنا شوق تا تا از من شکل که بردار  
شهبه برق بفتش نا امید بر نمی دار که از نیستی از انتظارم بر نمی آرد  
ز خاکه شدن گل میکند چشم سفید اینی

دقای نورسان نیز نکست جور پر خاطر دارد نگاه رحم خوبان خنجر خور نیز تر دارد

ز خویشم التفات نازینان بچید دارد نیاز سرکشان حسن اشوب دگر دارد

کمینگاه تغافل شد اگر ابر و خمید اینی

ز شوق اب گشتم طور کرده دل به پنهانی و له از خویش رفتن دارم او خوش غلطانی  
نباشد موج اندر چشم آینه می دانی طپیدن روندارد در شبیکاه حیرانی

توان که پای ناسرا شک شد نتوان چکی اینی

ز بے برکت و بری دانش بد نیستم مائل بجاگ آستانش مطلب ما بکه شد حاصل  
زیس رو بر زمین کرد مدار اسما منزل بلند است انقدر با ایشان عجز ما بیدل

که بے سعی شکست بال و پرتوان رسید اینی

ایتم انکار جفا کار دکاسنه نه سن حاصلی صقله غدار دکاسنه نه سن  
بیلد یکم سهر مکار دکاسنه نه سن سویله ای غمزه ستمکار دکاسنه نه سن  
دید یکم قائل خو نخواهد دکاسنه نه سن

نه فلک مشرب بے مهر اید و کاک سن بویا بن بو سرگشته لکی حاصلی سندن بلورم  
دو نم ای ماه بو سوزد نگه سخی بن بلورم خط نوخیز اید بر گشته مژه کدن بلورم  
بخت وارونه ففادار دکاسنه نه سن

که بگر خنجر بیداد و ستم هر بودن ایلر عشاقی سهدوز بلا هر سودن



کیمه شکوایده لم سو بکه که اول بر خودن ندرای چشم سه جگه بکمر ابرودن  
سنده اول در و ایله بیمار دکلسنه نه سن

اولک ای مه نقدر مائل بزم عنق اهل دله دل سنگینک ایدر منع و فاق  
الفتانک عیال صورت صد جورونف خود پرستم ال ال آینه فلکبهنی باق

دلکن طفل زیا نکار دکلسنه نه سن

قرمه در قلمزی داب شکت کلکک غمزه لکر کرده در فائنه هر بک کنهک  
رنگ ایدر برهن و ذاه چشم سهک ابدم تجربه سرتیزی تیغ نکهک

آفت سبوز نار دکلسنه نه سن

کرچه فهم اولد بکه بقدر ایش خوار ایش نظر کن بر آوج خاک کبی زار ایش  
باغ وصلکده سنک فرض ایده لم غازی طوتو لم جبر خاصکده بز اغبار ایش

مائل صحبت اغبار دکلسنه نه سن

سوز دانشی سکا بندی اثرای خامه نال و زاندر تا بو قدر ای خامه  
الویرر الویرر اظهار هزای خامه دستبرد سخن عرض اینه یترای خامه

سنده غالب کبی ناجار دکلسنه نه سن

عدو آرمخواه جا بدن بیم ایله شیونده اولور دی لامحال شیر بر قین اوله در نه  
س ویدر پلنگ بسته و اهور بازنده همان رنگ و نمایش نه عدوت نه وارز نه

اولور دی پنجه شهباز تصور بر اوله کیر نه

جیوش عجزوش ملکی اس حلیه سیش بوزار البت فزاج عالمی راحتله آرایش  
براز پر پیر ایدوب داروی تلخ صبره قبل فدا بوری سیر ایله تبدیل هوا بیت ترک ارامش

بلجا بر پرده اوله ار میده اب اولور کند

راهین جنبش صف سپهدر پر نو دولت که اش ایتی مندن بولور خار و خشک فوت  
تعاوندر مدار کارگاه ملک و ملت بوروشندر که اسباب ایشدر اقتصا حکمت

اولور خاموش بیوج هوا شمع فروزنده

ایدر قیاس

م	عشق کو کلده حیرته بر شیه بکنه فر	جنمک کو کلده نسبتی بر شیه بکنه فر
ی	حیرته محو حالتی بر شیه بکنه فر	محوینک لطافتی بر شیه بکنه فر
ی	شمک قرمه الفتی بر شیه بکنه فر	عکس فیوض و صفوته بر شیه بکنه فر
ی	الفت ایچنده الفتی بر شیه بکنه فر	صبرک کو کلده وحشی بر شیه بکنه فر

م فراتک عکس صورتی بر شیه بکنه فر

ر نقش براب هینتی بر شیه بکنه فر

قد قامت القیامه مائل خراحم ناز	بر همزن زمین وزمانه طور جا نکداز
نازه قیام ایدنجه قوپار محشر نیاز	تا کوشن صوره واصل اولور ناله وراز
قاله نیاز و نازده امکان امتیاز	نغمه طراز وحدت اولور پرده دار راز

رانتس  
رانتس  
رانتس  
رانتس



روح دوام یافت جانمی او سرفراز  
آخر زمانه تنه می بلم او عشق سز

بالای سر و قامتی بر شینه بکزه فرز

عاشق در کت قیامت بر شینه بکزه فرز

خورشیدی لعل و انجمن انجوا بد را و ماه  
شرم جمالی کار سپهری فلار تبا

لعلی گل ایدر انجوی شبم جو صبحگاه  
ایند کجی غنچه لبی شرم ایله خنده گاه

جو هر که از صبح و شفق آتین نگاه  
مهر صحبت اول شفقت سراسراه

ایتمند راب و انشی یک رنگ آشنابه  
ایدر جی بی چشمه خورشیدی غدر خواه

خو یکرده روی حجتی بر شینه بکزه فرز

رنگینی طراوتی بر شینه بکزه فرز

دلده خیمالی ذکر خفی کبی نقش بند  
دل جزی به ایله حلقه زلفنده در کمند

طلوتمش جکرده فکر لبا رنگ دلپسند  
اسرار غیب غیب او دهنده نهفته خند

مهمان حریم سینه ده بر شاه سر بلند  
دل فصر عارفانه و درون باغ تا شکند

ایر فر بوانت به نهانی پیج کرتند  
بولمز خلل بور رابطه قلب مستمند

جانان سلیمه جان صحبتی بر شینه بکزه فرز

بر انجمنه خلوت بر شینه بکزه فرز

بلم که نهیم یا او دلدار می سلام  
و بر دی وصال دستم آینه مراحم

بر شدی حرف نفیده کو یا الفله الام  
اشبات اولندی وصل اکیملک بولدر آشنای

بر تو طیانندی مسئله و حدته کلام  
دانش تو کند می مشغله قیل و قال خام

قالدم بو سوزده کند می غیب ایدم نام  
انجام کار قلدی بنجا بخودی بکام

عشقک کو کلک حیرت بر شینه بکزه فرز

سویلمزاه حالتی بر شینه بکزه فرز

فتی ساقی اول می که بزم است  
انک شاه سندنه دل اولمش دست

کتور کیم خرابات ارواحده  
اوراح ایلیوب سوحن روحی پرست

یرم بزم انس اولمش ایدی مدام  
کوکل سر خوش و قد بسیاره همنشت

ندن اولمش بلزم حکمت  
بودیر خراب ایجره ساغر بدست

سراسر چکوب همنشینان ایاغ  
بن اولدم بو میخانه ده پای بست

کهای سر خوشی قدرم ایدر بلند  
کهای زیر پای ملامتده پست

خدا ساقیا که وارم یوغم  
سرا انجام جون نیست در جمله هست

بو بکر معلق کاوس چو خدر  
بنی بند ایدر بامچوماهی پشت

ندرایلدی بیوفا روزگار  
کدکشی آیتد بولدی شکست

بود در کت ینه چاره سی اینته شکست

لب جووده در باکش اولمق کدک

کل ای ساقی اکه جهان نامنی  
سایمانی مهرک احکامنی

فی



طوش در بونا پنجه نکت دستنه  
 اولوب پیردیر مغان عالمک  
 اذل صوندیفک صون نا ایدر  
 یوزک یینک آیلنه فیضدر  
 اولوب مست کوردوم او ایله ده  
 چو کیفیت دهری بلنه حکیم  
 او انجی سبب افدن فاره یی  
 برابر چوبلمک ایله بلماک  
 بو میخانه نکت اشین جامنی  
 فراموش ایدرم شیخ الاسلامنی  
 بدم دورک اغاز و انجانی  
 که لعلک صونوب جام کلفانی  
 کندر له جم الحامش کامنی  
 پنچون طعن ایدر یانی آت منی  
 بوده فرق ایدر صبحنی ش منی  
 بوراق بلماک بلماک او یامنی

جای

بنا بلماک خیره سا قیا

که بلماک وار پنجه عجب وریا

فتی سانی اول کوهرا نبت ط  
 نهیم قطره سی بحر اشخوش  
 کتور کیم خراب ابتد عشقک بنی  
 بو بزم ایچره پیمانہ فزطله دن  
 می الوده بر خرقه بدر بجا  
 یینه خط چکر قول زهاده دل  
 ایدر بلمیوب عشق خط کلام  
 نه کوهریم فیض و کان نشا ط  
 نه کان جوهری معدن ارتها ط  
 سنکله ازلدن ایش ارتبا ط  
 بنی مست تلمقه قیل احتیا ط  
 فدادر کجا جمله رخت و ب ط  
 اگر عارضت بول اختلا ط  
 او قوم ایله جوق ایلدم اختلا ط

ایانک اوبدم دستگیر اول بجا  
 بن اندیشه ابر دانکده ییم  
 قدکدر خیالم قیامت دکل  
 قیامت نه طوبای جنت دکل  
 الکن ایدرم بر نوح استفاط  
 کجلمز بلا اشته هول صراط

فتی سانی اول لعلکون جامنی  
 بنایله ساغر کداسی انک  
 نه می فیض یکنکی ایشانی  
 چویوق گرم و سردنجه دهرک نیش  
 طولاندردی مکر ایله چوق نقد جان  
 اکوب شیشه بی جامه جوق صون ایاغ  
 ندر بلماک در دمک چاره سی  
 نهان ایتیم اولمادر باری بجا  
 بورک یاره سن آچدییم عاقبت  
 طراز کلاه جم و تاج کمی  
 کرکزه بکاش هی انجام وری  
 کل نوبهار اش فصل وری  
 غم دوز کار و فلک نابکی  
 کهن خانه جرفه سن و برمه پی  
 دییم جوق صونوب الو بر غیر رای  
 همان ارتدر دردی بانک نی  
 بنون سویلیم فالسون ایچ شنی  
 جکر پاره م اخرد وادر چوکی

ولی مست قبل اولنر مانه سو یلدم

اولوب بیخبر بی زبان سو یلدم

سینه پرده اسرار باز ایدر بجا  
 صبور سوای دمام کشف راز ایدر بجا



ساق بر بزمه افتد ر دست رعندار  
حرص پیری نشسته اطلوبه از ایدر بکا  
خاموشی هموار وادیدر جاس و صده  
اول رهیا تحریر یک لب شیب و فرار  
اشک حجلت چشم پر خونم ایدر بجه سر بید  
شبنم باغ ادب عوض نیاز ایدر بکا  
حیرت در بر نفس رو پوش تمثال امل  
بزم اینیه امکان نه ناز ایدر بکا  
جام استفا که دانش گاه مت ایدر بنی

بجلا ان محبت کشف راز ایدر بکا

چه اسنت بارب دل شکستن بجلا بازا  
چه بیداد است بر دلخنگان جانفروگان بازا  
اگر از فیض پیران دامن افتد غبار من  
فجالت رنگ می باز و صفای صبحکام بازا  
ذانیت شدم دور از خیال شوخی چشمت  
دیدم ترا مگر مونس کنم اهو نکا بازا  
بکش بر قول زاهد خط مشونو میدر زحمت  
بیاض نامه کرد و صبح محشر و سیه بازا  
سفال که نه خواه ای دل مکواز غوغی  
نکته بان کله درویش باشد یادش بازا  
بجز آب دوا بر و شد غور چشمش افزونتر  
بلد و سیه می باید بنهم داو خوا بازا  
کدایان جنون را بوالعجب نشانش می باشد  
سکس به از سر نیست این سودا پها بازا  
پس از کشتن بوج خون نامحق بسته ظالم  
بای نیست از کوی تو جان بیکنا بان را

براه پاک شاه نقش بند افتاده آم دانش

رسانم عاقبت بانک دراکم کرده را بازا

از وصلت پابنده شد افسوده دل ما  
کردید از بناب بقا مرده دل ما

مبایسته از عشرت دهریم پریشان  
افزاده شود بزم بهم خورده دل ما  
ایینه ما صاف رخا کستر جسم است  
از کرد فنا که شود از دست دل ما  
گر معصیت از همتی ما کرد بهار د  
مشکل که پیشمان شود از کرده دل ما  
ما بخیبر از غلغلله اهر و وجه پنجم  
شوق تو با قلیم دگر برده دل ما  
گر پای ز سر کرده از غیرت سودا  
بازای درین راه که سر کرده دل ما

دانش نشود زین هم از صور قیامت

اینجا نفسی کرد داگر مرده دل ما

دل شود بیتاب در نوش شراب افتاده  
اضطراب افزون بود کشتی در آب افتاده  
از شکست کشتی تن غافل از نیست بانک  
بیمین از کرداب نبود غرق خواب افتاده  
از نوازشهای حیرت خون شکستهها  
مانند اوراق بدست انتخاب افتاده را

چون ز بند تن برای موج دریا ساحت

نیست سیر و از خطر عکس در آب افتاده را

افاق ما تهاب ابله سیر نور در پوش  
اول ما هرن نه فایده دل دور در پوش  
سودای غمگه وعده فردا به الدانوب  
کو کلم امید وصل ایلد سر در پوش  
قیل دارماک خزنه شبخون که مطربا  
شاه نشاطن کبری منصور در پوش  
اولمصلح برن او و فغان پرده سوز خوا  
عشق با همدانه اظنور در پوش



او بنامدی قصر زهدت اس سینی سبلی  
رقص این شیخ افندیده معذور در بوشب

خال اتمع بر زب اورخ انوری سیرایت خورشید ضیا کتر اولان اختر سیرایت  
اول عارض نوخط باق ای طالب حکمت بر لحظه ده کل باختر و خاور سیرایت  
دیوان یولنه طورم علم کبی قلم حکمت الای معانی دنیبلان شکر سیرایت  
صون تکمناج سینه که اول دم بوکداده آیین چمن شوکت اسکندر سیرایت  
دانش بوز مبنده قصب البی اوله فرسن

سن عزت استاد هریرور سیرایت

عرق ز چهره کلبرک رنگ جانان ریخت کل از حجاب شداب وز نورستان ریخت  
جراغ مطلب شب زنده دار عشق بکشت دران زمانکه قضا رنگ این شبستان ریخت  
رقیب را بنکاهای کل بد امان کرد کسی که خاریجیب دلم ز فزکان ریخت  
ز خاک رکذرت خودهای جان خیزد زمانه ورقم سروت اب حیوان ریخت  
زلطف ساقی ایام گشت ام واقف ازان شراب که درس غرور بقان ریخت  
دماغ کام کند شکر بن رقیبان را لب کسی که بداغ دلم نمکدان ریخت  
بلاک غیرت انم که دانش اجزایش

چو برک کل زهم از شوق جان جانان ریخت

توبه خشک من و چشم ترجم یکیت دور تبسم و دور می کافام یکیت

تا ز رحمت شدم آگاه یقین دانستم کاین سحر خیزیم و خواب می انم یکیت  
کوششی کن که گرفتار نکردی ورنه پر بر افتادن و تبسم درین دام یکیت  
پیش جبر تزرده کاب نداند ز سراب باده وصل تو و شاه پیغام یکیت  
بس که زان ننگ شکر با سخی ساخته ایم پیش ما و عده کابوس و دشنام یکیت  
دور پیمانم کم از دور فلک چون باشد می نشسته و خورشید لب یام یکیت  
دل چو گو یا نشود عجب بود خاموشی لب این خانه خرابات و لب یام یکیت  
دانش الودر که افلاک مدار خال

فیض صبح و شرف مملکت شام یکیت

خلوت ما را چو انی چون دل بینانیت کوشه ویرانه را شمع بی از مهتاب نیست  
روپسوی راحت اباد قناعت کرده ایم فاد راه ما بغیر از ترک خورد و خواب  
کریه میشو بد رخ جان رانه ابرینق وضو دیدن ترکن که ز بهر خنک را اها نیست  
شاید ان اینه رو اقبال اغوشم کند عمر باشد اضطراب من کم از بیجا  
خلوت شب دنده داران نیست ز شرف طغش شمع این محفل تعبیر از دین بیخواب نیست  
از مسیب غفلت امدهل حکمت را کمال عارفان را کار با این عالم اسباب نیست  
جز در بعضوب چرخ ز پر کردون دانش

یوسف جان مرا امید فتح الباب نیست

بجا سوز عشق توبه بعضیان برابراست نقل کباب بادل خامان برابراست



بی شبهه در خز و ون عمر جفاکثان  
باب حضرت کرک رقیبان برابر است  
چشمی که پوششی افزالم حادثات دهر  
بینک بصد هزار نگهبان برابر است  
که فریخاک تیره تواند بتورسخت  
مهر فلک بسینه سوزان برابر است  
در عالمیکه دم نتوان زد ز سلطنت  
در پیشینو اب ایمان برابر است  
دانش بیابا که جناب ضیاء دین  
در منزلت بحضرت پیران برابر است

دولت لم بزرگ خدمت در ویشانت  
سلطنت محرمی خلوت در ویشانت  
کوهری کاف نبود در کله یاد شهبان  
قطره در صد ذره همت در ویشانت  
اطلس نه فلک ای خواجده مبارک باد  
دلق صد پاره بس خلعت در ویشانت  
افزین باد بران دلکه پیرشان ووزم  
داخل حلقه جمعیت در ویشانت  
حرم کعبه که صد فایده فیض اید از ان  
این چنین محترم از حرمت در ویشانت  
شب قدر که بجان می طلبند اهل ورع  
نیمش دانکه شب صحبت در ویشانت  
گرچه خاکیم تو با چشم حقارت منکر  
زانکه بر ما نظر همت در ویشانت  
بنده بار که خالد بغداد شدیم  
کین زمان یادش حضرت در ویشانت  
دانش این ان غزل حافظ شیراز که گفت

روضه خلد برین خلوت در ویشانت  
در جهان بگل ز مظهر با دل خونین برابر است  
زین گلستان قناریک غنچه ارکلیچین برابر است

نار و نخوت شرط درویشی است کرده پایا  
بوریا یا خانه ات پیشانی پرچین بس است  
خود بر سینهها بکن بائی بر سینهها بدل  
تا درین دیر حراب اباد را بن آیین برابر است  
ایچو عشق مجازی را بطفلان واکذار  
عاشقی که شوق پیران حقیقت بین برابر است  
گرچه آغازی به از کلبوس می آید مرا  
چون ز کلزار وصالم دیده شد ز کین برابر است  
قانع از سیمین برابر با فقرهای داغ شو  
که تو کنج کام خواهی جهره ز زرین برابر است  
اندران وادی که زاهدی سیر و یز قنیت  
ترک خواب و خورد و ولعت پیر و بالین برابر است  
ای که نتوانی کلی چیدن ز کلزار وصال  
چون ز شوق او بخنی برد امن کلچین برابر است

اهل دولت کو بکش سر بر فلک دانش در  
رو نهادن بر در خالد ضیاء الدین برابر است

ای پیر بن بجم تو رشک تبا صبح  
جملت کش از نوشت بد یوسف لقای صبح  
بیند چون کرون تو ندانم چه می کند  
انگس که کرد چاک گریبان برار صبح  
شب زنده دار عشق چو ذوق فنا چشید  
دست از جهان بست در اب بقای صبح  
وضعی که خوشنماست درین تیره خاکدان  
سر بر نمی زند ز فلک جز صفار صبح  
غافل مشو که طره نوایست جان تراش  
از پردهای خواب تو در پردهای صبح  
از گاهش وجود بود فیض دلکه شد  
مهرباب از شکستن رنگ اشنا صبح  
بخشد حیات صحبت پیران صاف دل  
این روش است از نفس جانفزار صبح



خورشید را چون تمام شرم است از رخسار  
یک خنک زن که گریه شود خند با صبح

دانش بیاز در که خالد بجوی فیض

منت ز آسمان چه کشتی اذ برای صبح

دیکه باد عزیزان بجان نهان کرده  
حرم دل حرم قصر عارفان کرد

کسی که مست شد از بوی فیض عارفان  
طر بکوش چندان غمزدان کرد

دلکی که هست بر ایشان ادرا عشق چون  
غلام سلسله جمع خواجگان کرد

سراغ قافله بیخودان اگر یا بی  
بچشم از ره پنهان حرم عیان کرد

مقارن ارشوی مهر جان جانا سرا  
دلت بعالم انوار که روان کرد

بفیض آن که شد از نامتش جهان آبا  
دلغم خراب تا ندیجتین چنان کرد

ضیاء ملت و دینت نور دینت من  
که شمع دین من از وی ضیاءت من کرد

خدا بر آمدی دانش سیه دل را

که از نگاه شما خاک تیره کان کرد

بلکن سایه رفته فنا و سبقتان شد  
از آن هر سنبلی خط بنان و زلف خوبان شد

چون کت ارعلا بقی بگردد صاحب که کرد  
بمطلب میرسد غواص چون او جامه عریان شد

شد از بوی و فانی میگرد کوی تو او ما  
نسیم بینوایان باد بردست از گلستان شد

بفکر دل فنا و چند روز و شدم واقف  
که خواهد زره شمع مهر کشت و فطره عیان شد

ضیاء الدین فریدالدین هر مولانا ای ما خاک

جوانغ افروز دانش مشعل توحید و عرفان شد

در یاد لانه دیده که بر باد کرده اند  
خود را حباب و ارباب کبر کرده اند

کمی میکنند رو بدر بارگاه عشق  
این کاهلانکه پشت بر پوار کرده اند

در خواب رفته اند عزیزان بزیر خاک  
مار از خواب تفرقه بیدار کرده اند

مژگان ز خون دل رک یافت خستند  
انها که یاد خطاب یار کرده اند

دانش به از شهابیت که به سبن خد منی

مار اغلام خواجه احرار کرده اند

باد سحر راه بکوی تو روانند  
کویند ترا در دلم که بتوانند

لفظ است مگر جرم محبت که مجبان  
در دوزخ بهجران ابدال دهر بمانند

از بهر دفا نرکت وطن کردم و صد حیف  
در شد شما حال و لفظ کارندانند

صوفی برو و باز ممکن دفتر ترمز میر  
جاییکه بغیر از سبق عشق نخواهند

عمیست که چشم نظری داشته فلیم  
زانها که بهم پاک عیاران جهانند

دل کرده ممکن حق ک نکه درین بزم  
دلزنق فیض نفس ز نطق دلانند

گر طائر دل جای کبوتر بفهمم  
خوبان چه کنم نامه عشق خوانند

جان و دل من صبر روان ره ش مند  
ای بیک سحر را آنها شو که خوانند

گر خاک شود دانش مکین چه غم ای دوست

چون بر قدمت خاک فرارش بمانند



خوابی بکه امشب بپرخت در باغ روشن شد  
 شراری کرد کل از شمع کلین برق خومین شد  
 چنان یانس است زان بوسف لقا یقیق<sup>اسیم</sup>  
 که بوی پیرهن در کلبه من او شیون شد  
 پریشان کرده کبوس و نور اندام من آمد  
 لکان بر دیکه بر سر نخل طومر بیه انگن شد  
 نباشد بے شکت زنگ امکان و صفت<sup>فایده</sup>  
 مرا این معنی از مهتاب صبح از بس که روشن شد

بحال برقش در خنده می آید مرا دانش  
 که هر گاه می که امد آمدن سامانه رفتن شد

چنان چشم تو بیماری است که ز کمانه عصا<sup>ار</sup>  
 ز بار ناله ابروی تو پشت خود دو تا دارد  
 محبت شد چو جملتخیز در هر گوش جاد دارد  
 ز رنگی تا برنگی آمدن او از پا دارد  
 قدم از سر کشی شوخ زاهد مشرب بکفم شد  
 که زیر ابرو اش فتنه مخراب دعا دارد  
 کند از ترهات حلقم امین می پرستیها  
 بگو ششم پنبه مینای می از بس که جاد دارد  
 شد از خونهای نافه صبح محشر کردنت<sup>ظالم</sup>  
 ز بیدادت جهان امر و ذفر در صحراداد

شکست دل زمینی دیده ام ز برفک دانتر  
 زد و رجام گوید دانه من اسیا دارد

نفس بے ترک علایق رهنما که میشود  
 شخ تا بے برکت و بر نبود عصا که می شود  
 فقر هیاتت کرد با غرور جاه جمع  
 موج چین جبهه نقش بوریا که میشود  
 بر تو خورشید چون باشد یکی منحصر  
 حسن هر جایست اذاهل وفا که میشود  
 هر که ز بر با منت نیست بر خور<sup>انوار</sup>  
 قامت سرو اندرین کلشن دوتا که میشود

قابلاز اکار فرما کو شمال غربت است  
 درستان از اهل وفا کی میشود  
 راه در دل می برد خط توبه امد او زلف  
 خضر سحر محتاج دلیل در رهنما که میشود  
 چون رسد ساکت بمقصد بر نمی کرد و بخود  
 سبل چون واصل بدر پاشد جدا که میشود  
 نیست سر کرم طلب رانقش هستی سراه  
 برق رانشت کبایه های خار یا که میشود

این جواب از غزل دانش که صاحب گفت است  
 نفس سرکش بے ریاضت رهنما که میشود

شمع هر جمع شدن دلک بریشان تو شد  
 رشک خورشید شدن سینه که سوزان تو شد  
 هر که بیمار تو کرد دید مسیحا کرد دید  
 کشت یوسف بجهان هر که بزندان تو شد  
 هست امید که سیرش کنی از رحمت خویش  
 دوس روزان که درین غمگه مهمان تو شد  
 فیض احسان توان روز که قسمت کردند  
 طلعت صبح وطن شام غریبان تو شد  
 بیت معمور که در عالم بالا بر دند  
 دل ان خانه خراب است که و برانه تو شد  
 شد بر او تنگ از حلقه زنجیر جهان  
 هر گرفتار که مجنون بیابان تو شد  
 کف خاکیم و کف بجز تو خواهم شدن  
 سفله است که نو میدد ذامان تو شد  
 خار در پیرهنم ریخت تماشای بهشت  
 تا دو چشم ز من شبنم بستان تو شد  
 که بشکرانه سرا پای کد از م محلت  
 که دل سوخته ام شمع بستان تو شد

او ز هم در دل بر رخ دانش بکش ی  
 که ز در یوزه کد ان در احسان تو شد

راه

خم

اصحاح



اب و تاب که بر خیره خوبان باشد  
 قطره چندا از آن چاه نماند  
 دل زمین زود بر دهر بت شیرین سخنی  
 خاصه آن آینه سپاه که غزلخوان باشد  
 هست بکشت پیرهن از سیمتاز دلجو  
 در شب وصل بر آن ماه که عریان باشد  
 عاشقان است چو من هر غزل ز بکینش  
 بار هفت عرق خوشکوک سخندان باشد  
 لرحیه در هر سخنی لعل تو شکر ریزد  
 فارسی گوچو شود لطف دو چند از باشد  
 تو که در روم چنین نکته شناسی محبت  
 مرد لعل تو اگر کشور ایران باشد  
 لرحیه امشب ز تو دلت دم و ترسم کاخر  
 بست و بالشت اغوش رقیبان باشد  
 شمع هر جمع مشوناکه مرا نکند از ی  
 این جگر سوخته پسند پریشان باشد  
 میل هر کس بکن ای مهر صباحت جهان  
 که صداقت مگر از صبح نمایان باشد  
 عشق آن نیست که لب نشسته لعل تو بود  
 دروان نیست که الوده در مان باشد  
 ترک اغیار که دشوار بود خوبان را  
 حال افتاده چو داند بس اسیر باشد

تو که خوبه و سخن فراهی و شوخی نسزد  
 که اینس تو بجز دانش و عرفان باشد

هر قدر کامل شود جان جسم لاغر میشود  
 سایه مرغی که بالا رفت کتر میشود  
 نفس از کردن گشایها از حقیقت غافل است  
 میکنند چون سرفرو این شعله افکند میشود  
 علم ظاهر سخت دارد دور از آن دریا  
 سنگ راه خود بود چون قطره که بر میشود  
 چشم پوشیدن کند روشن دل تار مرا  
 خانه ام از بن روزن منور میشود

دانش از تحین کامل میشود ناقص تمام  
 نو هوس را چون کنی عزت سخوز میشود

آنها که خاکپای ترا نوبت کنند  
 خاک سپاه را بنظر کیمیا کنند  
 ارباب جذب به شبنم کلزار حیرتند  
 اندر ره هوای تو از دینت پاک کنند  
 آنها که از دو کون نزارند حاجتی  
 آیا بود که حاجت ما را دو کنند  
 بیگانه میکنند نخستین ز گفتگو  
 آن را که با سرائر عشق آشنا کنند  
 کرد و خدا نخواست میخانه که خراب  
 الوده دامنان بکجا انبی کنند  
 ترسم که از زلال وصالش نگشته پیر  
 از خاک ما بیزم جهان کوزها کنند  
 دانند بر کهای خزان را کل بهار  
 لریک نظر بجال من بینوا کنند  
 از عمر بر خورند که روی کنر احتیاط  
 اندیشه ز غرق در آب بقا کنند  
 بودیم خاکپای تو در روزگار عمر  
 زان خاک ما بدین جان توتیا کنند

دانش جواب آن غزل حافظ است این  
 صاحب دلان حکایت دلخوش ادا کنند

هر که از شوق رخت سوخت جان دارد  
 جانب عالم انوار روانی دارد  
 نیست این جام هلالی بکفم بهر شط  
 بهرانت کنر ابروت نشانی دارد  
 حسن خلقی تو بصد جان کرامی ارزد  
 چه توان کرد که این دلشده جان دارد  
 در تیراب رسد قطره باران بهر  
 چه عمر رزق خورده هر که دمانی دارد



زیرا برو بنگر نخوت ان چشم سباه ترک مت است که زنگره گمانه دارد  
هست داغ دل من رشک سهیل یعنی سینده ام بر نوان ماه یمانه دارد

دانش ابن ان غزل حافظ شیراز که گفت

کلک ما نیز زبانه دببانه دارد

دوش ان پری الفا بر قیبان شراب زد براتش مد جگرم چون کباب زد  
در حیرتم که غفلت بلبیل زیاده شد چندان که نو بهار بر دوش کلاب زد  
روی تو بک شرم بدل ماه هم نهاد زان اشقی که در جگر افتاب زد  
پیدا است در محیط نمایش بقای ما از هر نفس که بر رخ در با حباب زد  
چون خال رویت اختر ماتا سباه شد چهل و بفر و گو کبه افتاب زد  
خط ترا از چشمه خورشید سبز کرد شرم از رخ نوموج بصداب و تاب زد

دانش زکر فحوای ما صد سحر کرد اخت

بردوی تو بکی نتوانت اب زد

داغ دل از چشم پر خوناب روشن میشود شمع این محفل ز قبض اب روشن میشود  
ببهار ای اهل حیرت را کند صافی نهار خانه آینه از سیاه روشن میشود  
بس که افزون کرد دور دل چشم را تیغ بر سر خاکم چراغ از اب روشن میشود  
گرم باشد از رخس بازار از خود در فتنم شمع بزم شو قلم از مهتاب روشن میشود

این غزل دانش جواب ان که شوکت گفته اند

طبع رندان از شراب ناب روش میشود

باق اول پری عذاره که ان نه اکدرر ان نه لعلی چشمه حیوانی اکدرر  
باد بیکله خون جگر لعل رشک اولوب سینه م تمام ملک بدخشانه اکدرر  
در د کله هر شب ایندیکم اه سیاهلر جمع اوله که او زلف پریشانه اکدرر  
مشربچه اهل عشقی سرا سیمه ا بتمده بزم شراب مجلس جانی اکدرر  
پک بکزه مزجینه اولهوشک صبح بر پاره مهر او عارض نابانی اکدرر  
ذکر ایجره دو نذرر یوزین ارباب دوشه شیخک بود وضعی مشرب دورانه اکدرر

ذناری مجتیم دانش اول نیک

کیم نور وجهی کافره ایمانی اکدرر

کلشن عجزک کوکل مرغ سفر پروازیدر بینوایی و شکست بال برکت و سازید  
نای حیرت روز دشب اهل نظر در زید پرده سو ف خواب برق شغل او ازید  
نقطه مو هوومه در اشیا از لدنه تا ابد کیم خط پر کارکت انجا منی بنه اغازید  
جستجویک دلبرانه قلدر سرست بنانه نقش پایک بزم حنک شمد جرم نازید  
لرجه جوق میدان حسن ایجره قضا ناکهان اول کمان ابرود و لیکن اک قدر اندازید  
جوشه کله نیجه افلاطونیه مت شوق ایچ ناله زنجیر کیم بزم جنونک س زید

نامه رحم ایلم امید اگر دانش نوله

می



طفل نازم نورس نک چون کبوتر بارنیدر

سنگ بیل ملک دار کلستانک وار بنم بودند  
بینه بلم نجون آه و فغانک وار بنم بودند  
جدا لادن دکلسن بده در کیم کوی دلبرده  
سنگ بر خندان اولون ایشانک وار بنم بودند  
کلندن ایری دو شمش منغر در سنده انصاف  
سنگ اه اینکه تاب و نوانک وار بنم بودند

بنده بنم بان پروانه خاموش اولور بوخه

سنگ جانر باغدر اسنانک وار بنم بودند

اشکم که کلاب کل باغ املدر  
سر مایه تحصیل دماغ املدر

سرمت اولور حقیقت نین که کور رسم  
نقش قدم یار ایغ املدر

بروانه سر کرم اومه طلعت حسنه  
کیم خط رفی دور چراغ املدر

دلخسته بهجر اینم اول شمع امیدک  
کافور تنی فر هم داغ املدر

بر اختر خال رفی اول زهره جبینک

دانش شب فرقت سراج املدر

دامن زلف سیهامک که کفراف نالور  
عشق تکین سوز و سودا دشمن ایمان اولور

ایلدی پر درده سامانم دم سرد رقیب  
برک کل باد خزاندن شبهه سوزیرانه اولور

نور شمعن ایلمر فانوس روشن مستر  
عشق ایشبار صمانه سینه ده پنهان اولور

دیده جیش انکیز اشک دول علم افزاه  
ملک حسرت خنیا کچون دمادم قان اولور

فکر نظیر ایلمک دانش حال اندر حال

عالم سحر افزین استاد است دان اولور

زلفک که باد صبح ایله که نار مار اولور  
کنجینه صبا حه هرتاری مار اولور

ایند کجه خال کردن اول نوخطک جمال  
داغ درون ستاره صبح بهار اولور

او صاف چشم و لعلنی یازدم اور بنه کیم  
نخجور او قور سه بر غزلم ننه دار اولور

بلمم دل نزار نه صولرده در عجب  
کند کجه تیغ غمزه لری آبدار اولور

بزم فراقه اهل دلی نغمه ز ایدر

دانش سپهر مت نه ناس ز کار اولور

کج او ابروی کمان تاثیرون مانند نیر  
ای کوکل دور اول شمشیرن مانند نیر  
اول رس

ای کمان ابرو دکلد حلقه اغوش تنک  
مویسانک چون کچر ز کبیرن مانند نیر

ایندی تقدیر بر کز اولمهی اهدم کجا  
کجدی ایهم جوج کچ نیردن مانند نیر

اه کیم چوق چله چکدم رام ایدر نه یازر  
چیتدی اخر قبضه نخچیرن مانند نیر

منزل اعجازه دانش طاش دیکدر کجه که

طبع عزت عرصه نظیرن مانند نیر

بکلام مجسده صفاد لبر ایله میده کلور  
مطر با سویله سنگ کبفک عجب نیله کلور

بو یله هو هو قودیسون زاهر سرمت ریا  
دم اولور بزم میه اولدی منی بیله کلور

حقت ارباب دله بار کمران غمدن  
دم اولور بزم میه اولدی منی بیله کلور

تیشور باده اشکیده کباب سینه م  
کیف رندان غم ای دل بر ایلی نیله کلور

باکه  
ضحی

ساقی کلرضه وطن بیاییم کلور



دانش بزم به بنیله یکم کلندر یار  
ساقی و مطرب ابره میله کلور بنده کلور

سبز خط اب حیات لعنتک اجناسید موت احمر غمزه خونریزینک ایماسیدر  
بر نگاه رحم ایلدی او چشم پنجهواب لیکت بخت تیره فر بالین استغاسیدر  
تیغ جوهر اشک بیلدن او کلر خورینک لیم دیان زخمز پر ناله شکواسیدر  
دک شورشدن آبلر زمت سیر قامتک لیم بیاض صبح محشر پنبه میناسیدر  
شعله اہم اورر چون ناله زنجیر موج صانکه کو کلم آتش شوق جنون در باسیدر  
کور مردم کتد کجه باجران ایجره صبح وصلتی اول ره خوابینک بختم شب یلدا سیدر  
عقله جان و برمد کجه وصله دانش ایز اول عالم حسک او خامت عالم بالا سیدر  
کلت سحر اولور سه نوله حمد روح الاثر

اول ولے نعمتک چون چهر پیرا سیدر

اصف جہاہ اسعد نام و حاتم منقبت لیم سخاوت نامه اخلاقک اضناسیدر  
پنجه فرماشتک زال فلک محکومیدر قوت بازو سنک رستم ثنا کو با سیدر  
بروزیر اہل پروردگار کا بو قدر نظیر پادشاه طبعک ملک سخن اولکاسیدر  
سرنگون اوله بچمن کیم دم تحریرده شخ کلکی جنت اشعارینک طوباسیدر  
قدر دانا طوطی طبعک قبول ایتمه قیاس منطق الطیر کمال افکارک صفراسیدر  
بنہ کتا خانہ ایلرسم بیان ماہیتتم عضو قبل زیرا افندم بو ہزد عواسیدر

عجبی

اولدی اب روی بازار سخن نظم ترع حاکمک سرمایہ سی انجی قور غوغا سیدر  
ادعای دانش ایلر دم حضورک دخی ذات پاکک لیکت اہل دانشک اعلا سیدر

ارتقاع دولتک تاختر روز افزون اوله

در کھک خورشید فضلک برج استغلا سیدر

بنی مجنون ایدن کہ کو کلدر لیدی ملک تنک کو کلدر  
راه حیرتک جسجو بیکله کندی سندن کیدنک کو کلدر  
دشت سودا دہ خرمن عقله برق آتش فکنک کو کلدر  
خلوت وصلنکدن اوله لی دور شمع ہرا جنک کو کلدر  
نور و بیہ م سکنده اوله نوله نظر کدن دوشنک کو کلدر  
قالدی زنجیر زلفدہ دانش بنی مجنون ایدنک کو کلدر

پر توک فیض التفاتندن

مہر برج سخنک کو کلدر

سرسک موج ذم جوئی انتظار میدر اغردی چشم نرم بلہم اف بکار میدر  
او چشم مشک الکر میل ایدر شہبازم اکاشو مرغ دلے ویرہ بر شکار میدر  
ہمیشہ غلہ ایدر اہل غشی سرکشنہ بوشیوہ دورینہ جوختک عجب میدر میدر  
خط سپاہی کلوب رویے اولش آتش نیک او شعلہ خو عجب شادی شرم میدر

بلنمزا اولدی غمندن او نو خطک دانش

بلغ



شباب عمر میبرد سیل نو بهار میبرد

شود بهار شهادت ز نهر باران سبز زاب حضرت میکرد در این کلستان سبز  
 کند خط لب خوبان سبز نه کلکون بیک نسیم رنگین بهار صد جان سبز  
 برابر است بعمرا بد قد جانان مگر این سر و اذاب حیوان سبز  
 رها کنیم بد در خط نو بوسه که نیست بد و حسن نو بخت سیاه روزان سبز  
 بجاست ما نمین از عاشقانکه میپوشد هنوز از غم فر باد کویاران سبز  
 نیمه و بکه جوار یاب جاه نتردامن نکشت خار ره مطلقم ذین سبز  
 بگفتش که لبم که رسد بلعل لبست بخنجه گفت که کرد و اگر لب از پان سبز  
 شعله است شعله ادر اک برق خرمین اگر چه دانه ما شد بخنجه کت بونان سبز  
 ز زهد و طاعت بے عشق بر خورد و اهد شود دمی که عصایش درین بیابان سبز  
 روم بدر که خالک که حضر راه منت فر از نر بیت اوست باغ ایمان سبز  
 بزر در بے دوزگان سرخ و چشم سفید توان شدن بمیان سیاه روزان سبز

برون ذجامة الوان نیامد در داتش

کجا چو سرو شوی پدیس راستکاران سبز

بر بشفه جهانند بوجهانده اثر ز بند اینه امکانده عکس صور ز بند  
 خورشید اوله منز نشانه دن ذلف صفافر بر بشفه تجلی ایله ذولیت سر ز بند

شمشید را ما که بنامن کسرا اول همراه که صد پاره کوکلدن چکر ز بند  
 نحو اوله میبرد کر مکه بر چاره سی بلغم اول اینجه بوکک گیم سکا اند نه کبد ز بند  
 بی باد ز خاک بر نفسی ایلمیز فوت دبسته خورشید مثال سحر ز بند  
 محفول اولان احوال معاد نه بلور عقل محسوسه حیرت زده و بیخبر ذ بند  
 سر کشته سیز جاز به عالم نور کت  
 دوند کجه فلک کربی دانش دوز ز بند

سرفر و در مجلس وصلنده مینای نیناز اب رودر غرامیده صهرهای نیناز  
 عاشق و معشوق بر در متحد و من و عشق پروردار نظیر شهنا زور نای نیناز  
 دور قد کت سرافراز اولقدر بالاناز لیم بستمز که بے اندازه کالای نیناز  
 نیندی پای یاره دوشمک رتبه عجزم قامت فمکنتم ایندر عرض بالانیناز  
 لشور حسن ایچره دانش عشق در غوب اوله

ایلمه زری ناز پروردان تمنای نیناز

سینه مز مجروح قیلدی آه بی تأثیر مز بختمز بر کشته در روبر قفادر تیومز  
 غمزه کل مجنونوز ممکن دکل تسخیر مز حلقه چشم غزالون اولسه زنجیر مز  
 تیز کچرد ل راه رسوایدن اما نیلیم ای کوکل چالاک کریبان اولدی دمنکیومز  
 تیکمه محنده ایتدک چله کشک اختیاری بوطریق عشق ایچنده تازه لردر پیر مز  
 آتشین مضمون ایله ویردلک سواد حرفه مز عالم معنایی طوتدی ناله شبکیومز



اولش ز سپه مانده خوار مطلب اولد بجه <sup>تحقیق</sup> جوع کشکدر بوزم ایچون مکر تقصیر من  
کنجکده تقدصیری آیدی نور سرتلف بوالعجب دیوانه بز قابل دکل تقصیر من  
بوغزل برقات دخی دانش اولوردی بنظیر  
اولسه کمر عزت افندی مائل تنظیر من

دل مر نجان از غم فرقت وصال اینست <sup>سب</sup> شادی جاوید و عیش بی زوال اینست <sup>و سب</sup>  
عشرت ما تازه از جام هلاولی میشود عید ما مستأ سوزار اهل دل اینست <sup>و سب</sup>  
از تعلق رستم و دست از جهان برداشتم مرغ استغای ما را شاهبال اینست <sup>سب</sup>  
انتخاب ان میان کردم ز موزون قاف <sup>متش</sup> مصرع نازک خیال و نرا خیال اینست <sup>و سب</sup>  
این جواب آن غزل دانش که صائب کفنه است  
پامنه از حد خود بیرون کمال اینست <sup>و سب</sup>

در ان کلشن که کفر افشا بود زنجیر کیسوتی <sup>ن</sup> خروشی یا صنم آید مسلسل از لب جوش  
چنان عکس محبت بست یکرنگی میان ما که گاه وصل جوشد رنگ از آینه رویش  
دیگر قاصد نخواهد نامه در خون طپید <sup>نها</sup> توان بستن بال جوهر شمشیر ابرویش  
که وصلن ز خویشم پیخبر دار در جواب بنیم صورت حال خود از آینه رویش  
ز خال جسم عاشق دانه زنجیر رویاند سیه ابرها را عالم سود است کیسوتی

سر ابا نوبهار شوخی حسن است و حیرانم که چون تکلمین بکیر درنگ بر آینه رویش  
غم زلف نوعی شش را چنان دیوانه کردند که هر جادو خرام ابد چون بار زد در رویش  
مرار از محبت بیخود اذان داده کرده آخر که از میخانه ممکن نیست نابرون دور رویش  
اگر باجم امان از لفرش مستانه ای <sup>تخ</sup> شتابان میروم از یاد ایم بر سر کوبیش  
سروشک و بیگ من گشت بحر بیگنا را اخر

شدم محرمتر دانش ز وصل سرو دلجویش  
مت بسی گشت است چشم سپاه من هر فتره میشود عصای نکاه من  
گاه نامم سر پایش از ره حیرت گاه در ایم ز پای بر سر راه من  
ناده کنم کلشنان ذکر من الفت عشق نکهدار و از سروی آه من  
ای دل اسکته باس بر حد را امروز جایکه فتنه است طرف کلاه من  
داغ نهم باله سان بسینه کردون

باجم اگر پیش چشم روی چو ماه من  
بتوان شدن چو پر د کس رنما میاس نامکن است گاه شدن کهر با میباش  
پیش آعجز و دامن صاحبکد یکیر چون خاک ساحل او بر در با حد میباش  
موقوف نیست فیض بروشکر سحر آینه سان بهد نفسی به صفا میباش  
کس دامده بخلوت دل ره درین چمن مانند غنچه و انبسیم صبا میباش  
دانش چو فیض حضرت شمس است جادوانه



محتاج قبض صبحدم کبفا مباس

کچدی امید دولت اوده بر زمانه امیش  
 اولد قجه سن رقیب ایله هم مجبر شراب  
 سودای عشق شمعی پرایندی دماغی  
 ابتدی قرار سنده دل بیقرار هنز  
 کوردم بویجه لطفنی اول سروفا سنک  
 دانش هنر هو سکر عالمده قالمش  
 واصف دیش بومصرع جانوز پیش ازین  
 اتش وشعره رغبت اوده بر زمانه امیش

در حریم عارفان چون میرد خاشاک باش  
 در جهان خوبی بیرون نکان شورند بکنز  
 بحر انوار نرا در قطره پنهان کرده اند  
 مدنی کرد سخن گشتی و بی وصل شری  
 روز کاری هم زردی بخریند خاشاک باش

سوزش بن قدر اوله مزنا بهار شمع  
 اولنر رسیده هربری صبح قبا منه  
 یا نزهت همان بنم کبی لیل و نهار شمع  
 وارد در بو انجمنه اگر چه هزار شمع

وحدت اولور فی سیر و رای حجب بدن  
 سر تا پیا وجودنی انک ابتدای شیناق  
 کرم الصفت اولدی هر کچه اول مهله دان  
 ایندی بنی ابواتش ایله داغدار شمع

مدار رزق دکلمش کمال و کب و زوف  
 چاشنق اولدی تحصیل قدر معرومه  
 حساب چرخ نه کجدر که بلهین الفی  
 اولور معیشته مالک بدون حد الوف

دل اولدی زخم خواری خندک نکایک  
 که نازو که نفاقل ایله فان دو که ده  
 اوج جفا ده دیده لری نغمه ز سحر  
 اهلوره اولوردی پر نیانه جلوه گاه  
 ایینه دار طلعت اسرار ناز اولور  
 ای دل حذر که دوندی سیه منت از دره  
 جان اولدی کشته سی صف جنک نکایک  
 یوق مثلنی تیغ رنگ برنگ نکایک  
 شهباز فتنه بسته سی چنک نکایک  
 تصویر اولسه نازی فرنگ نکایک  
 حیران کیفی شیوه بنک نکایک  
 دورنغ غمزه جام شرنگ نکایک

دعوی وحشت ایله ایسم نوله دان  
 اولدم اینسی ش بدشنگ نکایک



او پدر لب جاننجی صهرها بی سوزک  
 اولد رومه بنی ای صنم عیب بی سوزک  
 اغوشی اچدم سکامانند چلیپا  
 ای میغچه کل دین مسی بی سوزک  
 بز عشقک ایله ایلمشتر مسجد و بران  
 سن کو کلکمرنی یغمه کلیک بی سوزک  
 دانش ایله طور سون یقده سن چاک چون خراب

اغوشه میل ایله چلیپا بی سوزک

عالم دکردی ناز ایله بزردن بو خوشنک  
 کرا اولمیدی سودیکم عالمه اولفتنک  
 کوز اچدر رومی سر هر و دادی عفتت  
 کردون غباری قافلده خواب و راحتنک  
 اولمده در همیشه نکپاش زخم دل  
 شمدی خیال لعلی اوکان ملاحتنک  
 همزنگ قبلدر ششم اشکم شفقده جرخ  
 افتاده سسی اولال او باغ صباحتنک  
 هر نسک ایله پر نوه تعمیرینی نیاز  
 معماریدر طبیعتی شهید بلا غنک  
 اول اقیاب مکرتنک قبض طبعیدر  
 پر نوفرودی انجمن شاعرینک  
 قیمت شناس معرفت نینجه پرورا  
 سنن ملاری دانش بی قدر و قیمتک  
 ناز سبج نظمکه نسبت قبا ق لور  
 باریکی هر بر خبالان شوکنک  
 شعر ترکجه بحر کرات موج اورر  
 حقا که اب رو بین اهل طبیعتک  
 جائزه اولورنی جائزه قصیده ایلمک  
 واجیکن اهل دانش دائم مدحتک

رب قدر قدر که افزدنتر ایلسون  
 بیلد کچه ناکه قدر که سن اهل فطننک

قالدی برداغ جگر بر خال ردیکدن سنک  
 بر کره باغلسدی هر بر تار مو یکدن سنک  
 باغ کو یکت باد ایدوب کند مدینه اولدم بخیر  
 هر خبر و بر د کجه باد صبح بو یکدن سنک  
 یا جفا یا گفتگوی نوح یا طعن رقیب  
 درد سزدونمک نصیب اولما در کو یکدن سنک  
 عاقبت بو یا سکده نسه حاصل مقدم  
 ارزدون سز لظن او ذکله ارزدون سنک  
 بیمروت تور مهم خشرده الدن دانمک  
 المدم بر و عد فردا گفتگو بکدن سنک  
 بند سوداچی خطک بر خلفه افزوان ایله  
 قورتاش بوق اکلدم زنجیر مو یکدن سنک  
 بر طرف سن سرکش اولدک بر طرف بخت اولدی  
 دار بختدن بنم فریاد خو یکدن سنک  
 قنده قالدی شمدی اول دمدر انمزی عجب  
 کندنی غیب ایلمشتم منجو بکدن سنک  
 قنده در چوقدن سر کو یکدن کورم دانشی  
 بوق خبر اول خسته بجان در کلو یکدن سنک

نمود سیمیا اثار جا هی نقش باطل بیل  
 نه جا هی جرح اخونکاری بکسره جا بیل  
 بلی رنگین نمایش بر فرین کنجدر دینا  
 ولے سن بر نقش مار پر ذهر پلاهل بیل  
 رباط دهری ای دیوانه صانع کعبه معصوم  
 وجودی تحمل لیلای روح و عمر راحل بیل  
 بو عالم خوا بکهدر ترک ابا شده در راحت  
 همان دورانی مهرد و کندینی بر طفل غافل بیل  
 ایانک باغلسدر لامکان سپر اولمغه فوینر  
 باشنده وارسه عفتک مطلبی طوز ساسل  
 او ذکدن فیل سفر کند کجه دور اول کور سنک  
 اولد نجه بیخود کندین ای دل بیل



الکرجه وادی بخر بر خنجر دارد اما جهان دن انقطاع موجب قطع در اجل بیل  
 هوادن نم قیاس خاک روی سر منزل فقرک رطوبت بخوراه اولورسن انک کنیزین پار و کل بیل  
 ده بخریده منزل الان بی دست و پا لرور  
 سوارا شهب انباله اولوایدده راجل بیل

عجبین اوله کر معکوس اثر معیننه عالم سپر باذکو تدر کردش پیمانک عالم  
 هزاران نوجوان سمن خاک اولور عالم نیجه کنج ایلدی پنهان بو ویرانه عالم  
 قروب زنجیر عقلی شوقله مجزوب عشق اولور دکلمن فکر اولسه زاهدان دیوانه عالم  
 خواب اوله نوله مرغ دلک سبلا بکنند اس سجا خار و خدن بر بنادر لانه عالم  
 ایدرمی میل دهره زلف و خالک وار ایلمن ناکر

اولورمی اهل سود اصید دام و دانه عالم  
 نور سیدم روش و ناز که قربان اوله ایم خنجر غمزه غماز که قربان اوله ایم  
 جان ویروب ناکه مرغان قفسار غمکه چشم شوق قدر انماز که قربان اوله ایم  
 ره عشقک سنک بر سر ایدوب خاک نشینا شبوه قدر افزا که قربان اوله ایم  
 قطع اولند فجه سر خامه کلور بو بده صدا  
 دانش لهجه اعجاز که قربان اوله ایم

درین کلشن بجز نامی ندارم نیستم هستم ونای نورسان کاخدارم نیستم هستم

کوشتم از پیل شمیر شدتها و افزون شد نم اب حیات اشنها رم نیستم هستم  
 ذخا موشی درای کاروان فیض بیرانم صدای خنده صبح بهارم نیستم هستم  
 شدم بیتاب از فکر ظهور خطا حشرش چو ددانش کل بیقرارم نیستم هستم  
 ذامه اعتباری عین شهرت کشته ام دانش

که فهم شاعران این دیارم نیستم هستم  
 بیقرار از بهوس کوهر شهوار خودم سیلم و در طلب فلزم اسرار خودم  
 غافل از دل زتن خاکه بدر کا خودم کرد رخا ره اینه اسرار خودم  
 ممکن از دولت خویش اینقدرم نازک نیست کم ز شهبها بهما سیه دیوار خودم  
 من که کم کرده ام اندر ره شوق خود را بار دیگر ممکن ای دوست طلبکار خودم  
 بنجو درها ز سفر در وطنم روشن شد شمع بالین خود اذ کرمی رفتار خودم  
 ای خودان خلقه تو مید که پرد بهم تا بد اند که اذ بس کرده کار خودم  
 بیخودی گو که مرا باذر بماند از من که درین دام پیرا شوب گرفتار خودم  
 که ذکر دار بربان خودا که باشم ناچنین مست و خواب از می گفتار خودم  
 قیمت من نه تعظیم کانت فزون من ذر و شنکهری کرمی با دار خودم  
 دل تار یکنراذ دیر مغان میدارم جمل از کرمش نسیم چوزنار خودم  
 در نیا میزم اگر باد کران بندت عجب که من دشت عورت که بیزار خودم

دانش خاک در خواجه ضیا والد یتیم



از دل روشن خود عالم انوار خودم

عاجزیم رهنمای خویشستم کلامم و کهدی بای خویشستم  
نیستم در بدر پیمای کینج ویرانسرای خویشستم  
بر سر خویش می نهم قدمی در رهت نقش پای خویشستم  
گرچه خاکم گنم چونیک نظر سربس کیمیای خویشستم  
از در دل مراد می طلبم

دانش اکنون کدای خویشستم

بهدی قلبم درو بهجران قلدر ویران بنیم برده شمد نضکره اولمشن پیمان بنیم  
ایلهدی حسرت بنی شمع سحر کیمی تمام اولسن ای صبح امل فرضناغی یان بنیم  
برده ایتشرب که شمد نضکره فریاد امر قویهدی بندن انرا صلابی بجران بنیم  
بسدم خون جلگه کلننهان قدر کی اولدک اضر بیر انداز قیبان بنیم  
دل کباب اولدی کباب دین خواب اولم جان یا نوب جسمه ویرانه اولدور بنیم  
سنده ایماندن مرو تدن وین دن یوق سویکه کیم بن بنیم ای سست پیمان بنیم

روی کردان اولدی دانش بندن اول اثوب جان

دو غدی آتوق دلخواهم شود دران بنیم

ای فدای چشم بیر خواب نوجان عاشقان تالکیت افانه اید داستان عاشقان

ایچنین برچین ساز بر و بنرس از نیراه نیک بیدانم که هسنی بدکان عاشقان  
عالم بالا کچی و جلوه گاه قامت از سر کویت نخواهد شد روان عاشقان  
در رهت اذبس که محو خاک ری کشته اند جستن از نقش پیت بایر نشان عاشقان  
ایچنان کنر جمع معشوقان نرا بلذیظ ام بانکاهی امتیازم بیان عاشقان  
اینقدر از ناله ما چشم پوشیدن چرا چون نکاهت کس نمیداند زبان عاشقان  
منت ایزد که دانش را تو احرز کرده

احقر اهل جهان و ناتوان عاشقان

درین بحر اوقنادی خویشرا بگرد که کرهانه نگر دی بحر باری قطره دراکهد کردان  
خیال دست اباد عدم هم عالمی دارد زسک ننگ کاهی ای شرخ خود را در گردان  
قرار بیقراران تو در روز فنا باشد همین بایر شدن همچون فلک پیروزه گردان  
غم دانش ز حد بلذت اذ بهر خدا ساقی  
بیگ پیمان ام از هر دو عالم پیخبر کردان

او اذ پاد بانک در امتیوان شدن چون میردی ز خویش چه میستوان شدن  
گره نگرودان که دلش می طبلد رغشق زین اضطراب قبله غمیستوان شدن  
جهدی بکن که خاک نرا نونیا کنند بر خاک ورنه ناصیه میستوان شدن  
مردی درین چمن دل خور غنچه کمر و نت خندان بر ننگ کل هم جامیستوان شدن  
شکرانه لقای رقیبان بوالهوس کاهی بسوی اهل وفا میستوان شدن



در دیر و کعبه دین تر خوشنما بود بر جاذ فیض کمر به بجا میتوان شد

دانش جواب ان غزل صائب است این

بنگر که اذ کجا میتوان شد

بیم حسن او یله ز بهر انار در چشم کبودن که زلف افعی مانع کار در چشم کبودن

دل بیمار فرشته خور ازار فرکاندر دکت نظاره فرخونبار در چشم کبودن

زمینی دور دلن آسمانه دوندر بر کوه او مهر و نکت امیدم وارد در چشم کبودن

اولدن مائلی جان و دل اول سر پلو تاملد سر شکم غیرت آنها در چشم کبودن

دل برسوز کوک قندیل مست عقدا رما ینه اول مهر و نکت بشمار در چشم کبودن

انک سو بدمت اهل عشقی دانش رنگ اخونی

غزل کولو بیله دشوار در چشم کبودن

اب اولور دل اهدن انشنا اولدقچین محو اولور تن کرد بار افتقال اولدقچین

ایحاحسن و عشق ایدرا و خوز بر نجه مت باده خون جگر دن نشه دار اولدقچین

شوقدن بر عنصرم بر دیر کریان اجر گاه کاهی چار چشم انتظار اولدقچین

غرقة دریای وحدت فهم ایدر یکنالغم چار موج بحر نوحیلد دوچار اولدقچین

یاد ایدر مش بار داغ بی بی سینه نی داغداران فراقندن شمار اولدقچین

بیلدی بر کس ار نر نجه فضلی قدر کدکن حایه عرفان ایله به اعتبار اولدقچین

خاک لیلادن اولور صد بید بخون زنده شورش اندازد داغ نو بهار اولدقچین

اه ظالم بن ادرتم سن نتد کمی عجب کیم شلی بخش اولور دکت اشکبار اولدقچین

ذده آس افتاب رشکم ایدر بیقرار

دانش فیض ضیا الدینه بار اولدقچین

فراغت ایتم اولسده امید وصالندن قیامت توپه کچم قامت طربه مثالندن

نیجون شایسته نقد و صالک اولدم بلم کدای کوی عشقک شایم اینجمنه سوالندن

کوکل کیم شبنم اس محو خورشید جمالکدر کمال ارتفاع قدر رو شدر ذوالندن

کلوب اهل سلوکک وجد و حال سیرتیل زاه نه کوردک ماضی و مستقبل بویق ناولندن

نه قبلدک کوش فریادش ترک ایندک سیرا خدا قلون سنی اکاه اهل درو جانندن

دمادم قالد چشم و دل میان اب او شده او شوق طرفه وضعک که جمال و کج جانندن

اینس اشتیاقی اولدیغم اول قدمود نک

عباندر مصرع فریاد مک دانش مالندن

اسوده اولان حال و لظکارش بیسون خندان طرب کمر به کنان زار نش بیسون

سود اذده عشق اوله له آهی او نتدق سودا کرم کرمی بازاری نه بیسون

کوز سیر سوکاه غدار کله صفایاب کوکلکله که اشک شفق اثارش بیسون

بیهوش قالور اینجن و صلح کوکلم چشمده اولان لذت دیدارش بیسون

بس خانه زنجیر بزه خلاقه محبس سرت جنون خانه خارش بیسون

پرواز قلان لانه که کلش قدس محبوس قفس مرغ کرفقارش بیسون



کلیسے نما ایجرہ یا نورست شکر خواب  
 شب تا بسم دیدہ بیداری نہ بیسون  
 رفتار خرد رسم عشق دکلا در  
 مجنون رویشان فاختہ لاری نہ بیسون  
 آگاہ اولان اسرار دلہ پیچتر اندر  
 کند نی بیلین دلہ کے اسرار نہ بیسون  
 جانی سر کو بکن قالور اولہ وہ دانش  
 جو رانکہ عالم انواری نہ بیسون

خانہ جان ول گرفت آتش افراق نو  
 چون شرح بسی نماند عمر ز اشتیاق نو  
 جان سپارم از غمت جان نجد اسپارم  
 اخردم بیابین چون شرح از فراق نو  
 با ذباین دو چشم نرکے بود آنکہ بنکریم  
 فیر سپہر کج اس اس ابرو ہجہ طاق نو  
 با قد ہجو سر و خویش سایہ بیاشم نکن  
 حشر نما و جان برہ نار ہم از فراق نو  
 دانش اگر بدار جان غم نکند دران جهان  
 چون نشود کسی دگر نغم و ہمو نای نو

غم عشق ابلہ ای دلر با براہ وارد دلہ  
 عجب بردور نشخیز کیم ہر گاہ وارد دلہ  
 صد و بر ہر ہر گاہ تخصیص نہ در بوخس  
 جبقار تا کوی بارہ طوغری بر شہراہ وارد دلہ  
 او بابک لطیفند در شہر کہ تشریف ازادی  
 جناب عشق دبر لہر عجیب در گاہ وارد دلہ  
 ظلام ما سوا صحن درونم ایدہ فر تار یک  
 ضیا نختی بروج اولیا بر ماہ وارد دلہ

۴۲  
 ابا بق با صمہ نضای سینہ ہمہ جیش ہو او دانش  
 بہاء الدین دینور بر شہ والاجاہ وارد دلہ

دیان بارہ ایدن غنچہ دلی بستہ  
 نگاہ ایدر می بوکشدہ نبت و بہت  
 قولای رسیدہ اولور استات دلدارہ  
 کمند ای ایدن اسمانہ پوسنہ  
 و برن او خلقہ زنا رکیسو اتنہ دل  
 اولور صمنکد عشق کمر بستہ  
 کمین نکاہی ایدر فرمائے بی طاقت  
 او چشم پرتقی بلیم عجب نصل خستہ  
 نہ رتبہ ذور ایہ صیوغزالہ مضمون  
 کمند تا رخیا لم اولور می بکستہ  
 نتیجہ طوق خردون اگر چیقصرہ دخی  
 جہانہ قبوڈن انان اولور می وارستہ  
 فراڈوشینی اسان کچر دہ فقرک  
 بقان بود شندہ یکان بلند ایلہ پستہ  
 خد بو طبعی دیوانہ کو ستر لہر بر  
 یرنہ در نولہ مصر علی اولہ برجستہ  
 کو کل او بزمدہ ساغر کد اورای دانش  
 کہ ہوشیار کلور سر فرد ایدر مستہ

صاف ایدوب عکس رخندن می و زینہ  
 رشک صبح ایلدی ساقی شب لوزینہ فری  
 اکہ اول تو خطک اولکی فروغ حسن  
 شعلہ کندرمہ امان آتش دیرینہ فری  
 الدی غمزہ کت دل ریرا نغزی بے پروا  
 ویردک عیار النہ کوز کورہ کچینہ فری  
 اولدی ہر چاکے ہر پردہ ابواب طمع  
 فقر صد چاک ایدر لے خرقہ پشمینہ فری



دانش فیض دل ایلدی سید نور کت

سیره باغ صفا جو هر آینه مزی

رشتک ایلنه خورشید بیلن سینه مزی بیده مزی قدر صفا ی دل بیکینه مزی

تا که پاره ده بر کونه تجلی قید سن ایل صد پاره کل ای دل شکن ایلنه مزی

رقه ظن اینمه که فقر ایله علایق ارتوب فاپلدی نقش سواخرقه پیشینه مزی

دوشش بردوش صفا اول سحر حشره قدر ایله بردوش سبوی نی دوشینه مزی

نوبتو فیض مجدد او مار زکیم دانش

نوره تبدیل قیدار ظلمت دیرینه مزی

دلنواز اولد قچه سن با قدرک دل دیوانه ای اشته تعمیر کله و بران ایلدک ویرانه می

باده لعل بیکدن جان بولیدم اه اه ساتی بزم اجل طولد رمدن پیمان می

قالمدی شکوه م او چشم نیمجو ایلدن شد دکلدی افانه احوال مشتافانه می

از جفا لکر مردم نحصیل ایدر بجه و صلاک بخت بد چوق کور مسون بونشته ارنندان می

دانش بیچاره یه اخر قول ایندک سودیکم

دلنواز اولد قچه سن یا قدرک دل دیوانه می

لرح اولوب نشنه دل انش سبال کبی ایتدی سرکشته بنی شعله جواله کبی

شوق مهر کله سحر گاه دل مجذوبیم محو فیض اولق ایلد ایندده در ذال کبی

اوکل اندام بنه کوشش ای بخت بیباک دل خون کشته می برزنک ایله آله کبی

دوشمه فالمز ایلدی نشنه جکرا سکندر اب حیوانتک اگر دینه دنیا که کبی

یو قدر اولمز ایلدی لایق زنجیر جنون اه کیم کند بنی ضبط ایلد دل ناک کبی

استه سم کار که فکر ت اندیشه مده

دانش اذ بولنور صانع بو نوکاله کبی

ذهبی هر مهوش از سودای مهرت خانه برونش همه شام غریبان کشته هر زلفه سید پونش

بماستان حسرت چند داری سر کرا ز ظلم بهین بیداد بس باشد که می بادیکران تو شیا

بیاد سر وقت همچو مینا قد کشد شو قم پیراز جوش می امید دارم جام اغوشی

المرخواهی شدن واقف زر رسم در راه ما ذرا سفر از خوش تن کن تا با من اباد بیهوشی

تمام قابیت از کمال نقص خود دارم چوماه نوبت از خورشید خواهم کرد اغوشی

از ان صبح وطن در یاد ما نایب که شد ما را شب مهتاب شام عزبت از سپهر بنا کوشی

بدور خط کبی ای بیوفامیرفتی از بادم نمیبودت بدو رحمن اگر رسم فراموشی

چو از بغداد پیرما ضیا الدین بشام آمد

نومی باید که دانش همچو فیض صبح همچو شمش

ایلدی کسب هر خوار چو حاشاک بنی با فدی اولد قچه فزون شعله ادرک بنی

و بر رم نشوه اقبالنی بر جام میبه جمه دو ندرسه دخی منت افلاک بنی

کونده بیک هید اورر کرچه خذک نکلهک ایلد فریاد اوله بم بسنه فزاک بنی

کرچه الوده سودای سیه چشمی نم لیک پاکیزه فلار بر نظر پاک بنی



نیلم ابن فلک سر من چشم اقبال نظر بارده قبلدی بر اوج خاک بنی  
کاشن وصل دمی اشک سرور اوله بندر یوسف خندان ایده فر کربیه صد تک بنی

دانش رلق ایله بنی محزون زبیرا

بار غمناک اولور کورسه طربناک بنی

سپردک بو مشق لایطاق بنا فد جاو ذت حد لطاق

کدورت بیخ عزبت در وحسرت علی ماقلت فس کل البوائق

افندم دوستم یا بنقده جانم باشواف بکم قبل اللماق

اونوندر ضربواندوین مکر کیم سرور الوصل فی بوم التلامی

جگر پاره م اولوب قسمت میانک اذاما استحق مثل النظاق

ایدم گریبان سنی تقریر ایدوبه بجا ادر کنه عند الفراق

دکل قادر ذبان خامه زبیرا

علی ترفیم بش الا فراق

نذر اولکیم صایبه فانی چوقدر ارانه لبیک اوچدن غیر بو قدر

بری خاک وبری افلاک کتمش بری جو هوای مکن اینمش

جهانده هیچ برینیا اولمز انسر نپه اول یوقدر عالمده کمانسز

سباحت ایلمش هر مردو بو می

همان بره صری بلمز برده روی

بایها اللیل الالیل الذی امری بیریینه صدری رحیب

بالطول لانتجل ولا تنجل فانی فیک بطیف المحبیب

اسرفقی فارغا ناعی ولا اری وجه العدی والرقیب

ازان بچشم خوش اید نمودنش کل که خط روی تو ماند برودانش کل

نظر بشعله او اذ ببلبلان کردن مرابس است ذ بود و بنودانش کل

بدو رحمن نواتش کده است بتا نها

که میکنند نهالان سجودانش کل

بعد مرگ او شهیدان تو پیدا کردد شمع چون کشت شود دور هویدا کردد

ست از خود شمع از جام تجلیش کنند هر که بشمار درین کنهد مینا کردد

خوبش را خوار تر از سبزه بیجان کند

کل بچشم انکه درین باغ قنات کردد

انکه منع من دیوانه ذ سودا میگرد خم کیسوی ترا کاشن نمانت میگرد

رو که دیر آمده دار بجزور دگر سخی انجام که بهر نومهبیا میگرد

قطره دورا زبرد در یاد کهر کشن دور



بجز میشد دگر از عقیق خود و امیکرد  
لغتم که در ره تو هر کس ز یاد را بد گفتا که سر کن این راه از دست اگر براید  
لغتم که عمر دیدی در نیمه راه سر آمد گفتا به آن که عمری در راه ما سر آید  
لغتم که جان هم از دست بهر تار خوش نیست  
گفتا که لطف ما بین کاین کار خوشتر آید

ز آسمان بگذشت جوش رنگ استغای من گشت از خرابه میباکن صهبای من  
انگ رد دل ز بس طرف کلام بگفت نازها بر مویا دارد کشتهای من  
از عناصر چهار چشم انتظار کرده اند  
بس که مشن قم نکه میجو شد از اعضای من

صانع کیم جاه و مال و مال ایله در عزت ادب کمال ایله در  
ز روز و رات ایله حسن کار او لمز  
مغض توفیق ذوالجلال ایله در  
قبض اکاهی هر بیخوش کرد ایندرفت گشت برق و برنگ ظریفی من خندید رفت  
هست راه منزل مقصد ز موبار یکتر  
هر که رفت از عجز محمود بی نشان کردید رفت

بهر پیر از چشم و کبر و غرور و فوض الی الله کل الامور  
ذلکین بگذر و باش نیزین سخن  
عقوبت باندازه هر دم گفتم  
از نام هست زهر بیز رنگین مرا نلخ است کام عزلت ازین انگبین مرا  
کردم نظر در اینه هوش در دمان  
عد نگاه شد نفس اخرین مرا  
ذات انشی بر شجر طور شد بلند بر چوب دار کرمی منصور شد بلند  
احبای نا که کرده ام امشب ذخامشی  
ضبط نفس چو زمره تصور شد بلند  
بد کلشن که رنگ عارضش از این کل شد شرار دودا هم شعله او از بلبل شد  
عذار نو خطان مبدار دم اشفته حیرت که چون ذنکار ازین آینهها کل کردین شد  
اما کمر سیمک کلسوار سیمک  
سوه و مله ای سوح بلوالهسا د  
جلوه کرد و ظاهر و باطن نمان بیدار گشت آنکه کردیده است پنهان از میباید گشت  
بے گشتش از لکان که راه در مقصد بند  
اندرین ره رهبران کاروان پیدا گشت  
خواهت اگر از یاد را بد نخواهد روز کار غم سرا بد



کند مهر طلوع از جانب شام

مراد مابیه روزان براید

کشتم آگاه برق بچوئی کردید و در بر رخ شمع کلاب صبح را بپایند و رفت

برده خوابت ما را برده ساز سحر

فیض هم از دست غفلتهای ما ناسید و رفت

فناون چیست در عشق رخت مهناب پیودن بدلهاسته داغت مهر کردن با کل اندون

اگر دست کسی بگرفته اذ خاکت بر گیرش

بمحرودی دل نتوان درای درودل بودن

نشأ عشق ایله در باکشا اولوب جوش ایله می بولنم زب اگر خون جگر نوش ایدرم

نیچه شکوه یله او شوخک واررم مجدن

کور بچک عارضنی جمله فراموش ایدرم

ای اه سینه سوزانرک یوقمیدر سنک ای نخل اتشین شمرک یوقمیدر سنک

سوق جهانغ فائک کور منمی صاحبک

ای کاله هیزد کرک یوقمیدر سنک

اگر چه بلب بام خطرده در عشق ولی فراق بنی پک کناره قومیشدر

سنک دلکنده واردر اثر بو اتشدر

خدا او سنکه دخی بر شراره قومیشدر

باغ گل فدک رشک اور شمش را یله رسم افتاده بر طرز نو ایجاد ایله

ای رقیبانک ای دن هر کیچه بزمن روشن

شمعه باقدتجه بنم سوز شمس باد ایله

ایتمش شب ذلف سیهک اختر الماس اول صبح بنا کوش کبی خاور الماس

پرزهراد میان بنده که خنجر الماس

بر مار که کنجینه سر پر کو هر الماس

رواجع طبر من ربه النجد خدانت عصا نیه شنی وین فواطع

فقلت از عجتین من مربع المحس

دخی الهی فدکانت لکن مرانغ

لقد نحت طوالع اهل علم ولم یجدوا المعین من الکرام

دخی هذا الزمان لو استغاثوا تنكب العنوم من الغمام

فی حق الاعزة الکرام

قوم محافهم اوج الکمال رفی حفیضها من سبوا الفضل افکاک

لو کانت الشمس فی التنویر مائده

بهم لزالت من الاملاک احلاک

ارند فجه بنغ عشق فزون اولدی سنغ ناز خطکده کلدی کجدی کندی کلدی ناز

خطکده کلدی کجدی کندی کلدی ناز



کبار عصر ابد بو اختلاطم بر حکمت در  
 د کلد ر جلب نعمت مفصدم دفع مفرند  
 امید کامی بوراق کیم جهانده کام ال سن  
 تحمل ایله که اعدادن انتقام ال سن  
 کن هم وار سه عفوایت ایندیکیم بنه نلکند  
 بونیز لکده باسه ای پری سنه نلکند  
 بزر جیقارمه کولکدن که بزن اولوز  
 شه رگی که اولور محو جیقه خاراون  
 عقده والکردنی از کوهردل پیش نیست  
 راه نا بجز وجوب از قطره امکان ما  
 کنی بگریه نقص اگر خرابه دل  
 کدم کنج کهر نیست در خرابه دل  
 ز چشم مردم ازاران نهانم بندهم  
 بان زخم شمیرد بانم بندهم  
 جو بای نو هر کس که شود مت بناز است  
 در راه طلب نقش بیت ساغماز است  
 فریب دیر و صوم را بخوردن ایمان بس  
 بجای سجه و ذما ذکر صفان بس  
 هر چند روی باده کثان لاله کون شود  
 صهیبای عشق روی مر از رد میکند  
 از زبر کل نکرده برون برک گاه خود  
 زنها نقص جاز به در کهر بامدان  
 در کستانم اما بیک ایشان ندارم  
 هر جا که می نشینم بر خار رمی نشینم  
 ذان هم دعوی که دانشمند دعوی دیگر  
 چون بدارش امنی ان کردند استغفار کرد  
 بهار از خود رود زنگهت کلپه نارسن  
 سحر کردد کلوب از خواب منی پرور نشن  
 عشق مجازی با منم بود ای پری  
 س به کن اکلده حقیقت بلا منش

Süleymaniye U. Kütüphanesi	
KİTAP NO.	6507 ef.
YERİ	10.
TEYİP NO.	2635